

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2017

Gabriela Musilová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Gabriela Musilová

**Česká reflexe kauzy Tymošenkové a její
mediální ohlasy**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Gabriela Musilová**

Vedoucí práce: **PhDr. Petr Šafařík**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

MUSILOVÁ, Gabriela. *Česká reflexe kauzy Tymošenkové a její mediální ohlasy*. Praha, 2017. 64 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií.

Vedoucí bakalářské práce PhDr. Petr Šafařík.

Abstrakt

Ústředním tématem předložené bakalářské práce je mediální reprezentace kauzy političky Julie Tymošenkové ve třech vybraných tištěných denících – českých Lidových novinách a Haló novinách a britském listu The Guardian v rozmezí let 2011–2013. Záměrně byly vybrány dva české deníky odlišné politické orientace, levicové Haló noviny, u kterých se předpokládalo výrazné proruské zaměření a Lidové noviny jako prozápadní představitel, u kterého se očekávalo příklonění ke straně Tymošenkové. Prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy celkem 204 zpravodajských a názorových příspěvků hodnotím, jaká témata tato média postavila do popředí zájmu a jak objektivně a vyváženě je čtenářům předkládala. Pro účely práce je vytvořena databáze jednotlivých příspěvků s kódováním sledovaných charakteristik, týkajících se témat, vyjadřování autora, objektivity a zdrojů příspěvku. Zhodnocení a interpretace výsledků probíhá jednak analyticky v rámci každého deníku a jednak komparativně. Hodnocení a stanovení závěrů stejně jako kódování ukazatelů probíhá v návaznosti na studium historických událostí na Ukrajině spojených s kauzou Julie Tymošenkové. Výzkumná část práce vychází z konceptu objektivity v žurnalistice a teorie mediálního rámcování. Cílem práce je ověřit do jaké míry se politická orientace médií odráží ve způsobu, jakým podávají veřejnosti informace o stejné kauze ve stejném časovém období. Po vyhodnocení analytické části jsou potvrzeny výše zmíněné předpoklady. Haló noviny v rámci podávání informací o kauze Tymošenkové prokázaly očekávanou proruskou orientaci a přikláněly se k její kritice. Šíře podaných informací byla v porovnání s Lidovými novinami znatelně menší. Druhý český deník rovněž potvrdil nastolené předpoklady a více se sympatizoval s Julií Tymošenkovou.

Abstract

The main theme of this bachelor thesis is the media representation of the case of politician Yulia Tymoshenko in three selected printed daily newspapers – Czech papers Lidové noviny and Haló noviny and British paper The Guardian in the period 2011-2013. The Czech papers were chosen intentionally on the basis of its political orientation. Left-wing oriented Haló noviny where was assumed that would sympathize with Russia and Lidové noviny as pro-western representative. Where was expected that will take Tymoshenko side. Through a quantitative content analysis of a total of 204 news and opinion papers, I evaluate what topics this media put to the forefront of interest and how objectively it is presented to readers. A database of individual contributions with the coding of the monitored characteristics related to the topics, the author's expression, the objectivity and the contribution sources is created for the purposes of the thesis. The evaluation and interpretation of the results takes place both descriptively within each journal and comparatively. Evaluation and determination of conclusions as well as coding of indicators are carried out following a thorough study of the historical events in Ukraine related to the case of Yulia Tymoshenko. The research part of the thesis is based on the concept of objectivity in journalism and the theory of media framing. The aim of the thesis is to verify what extent the political orientation of the media is reflected in the manner in which they provide the public with information about the same case in the same time period. The presumptions were confirmed after evaluation of the analytic part. Haló noviny was truly Russian oriented in providing information about the case and inclined to criticize Tymoshenko. Range of provided information by Haló noviny was significantly smaller than by Lidové noviny. The second Czech paper has confirmed assumption as well and sympathized with Tymoshenko.

Klíčová slova

mediální reprezentace, objektivita, kvantitativní obsahová analýza textu, Tymošenková, politický paralelismus, Haló noviny, Lidové noviny, The Guardian

Keywords

media representation, objectivity, quantitative content analysis of the text, Mrs. Tymoshenko, political parallelism, Haló noviny, Lidové noviny, The Guardian

Rozsah práce: 76 022 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18. 5. 2017

Gabriela Musilová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mě po celou dlouhou dobu psaní této práce podporovali a pomáhali mi.

**Institut mezinárodních studií
Projekt bakalářské práce**

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno:

Gabriela Musilová

E -mail:

gab.musilova@gmail.com

Studijní obor:

Teritoriální studia

Semestr a školní rok zahájení práce:

4. semestr, 2012/2013

Semestr a školní rok ukončení práce:

12. semestr, 2016/2017

Vedoucí bakalářského semináře:

Doc. PhDr. Jiří Vykoukal, CSc.

Vedoucí práce:

PhDr. Petr Šafařík

Název práce:

Česká reflexe kauzy Tymošenkové a její mediální ohlasy

Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):

Tématem práce je pohled na mediální reprezentaci kauzy Julie Tymošenkové ve třech vybraných tištěných denících a vyhodnocení do jaké míry má politická orientace médií vliv na formu a výběr překládaných informací čtenáři. Na základě stanovených hodnocení potom probíhá samotný výzkum prováděný kvantitativní obsahovou analýzou příspěvků ve vybraných denících. Závěrem práce je interpretace výsledků výzkumu a jejich porovnání se stanovenými předpoklady.

Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

Zpočátku velmi obsáhlé téma bylo výrazně zredukováno a upraveno na mediální ohlasy kauzy Julie Tymošenkové. V době zadání projektu byly vybranými českými médii Lidové noviny a deník Právo. Aby bylo porovnání deníků zajímavější a mohlo ukázat větší rozdíly ve vlivu politické zaměřenosti deníku, byl deník Právo nahrazen Haló novinami. Z důvodu snahy o vyšší míru objektivitu výzkumu byl do této práce zařazen také pohled zahraničního, konkrétně britského deníku The Guardian na kauzu. Analýza článků britského deníku slouží jako doplnění porovnávaných českých deníků a navíc dokládá, je-li pohled zahraničního deníku na problematiku shodný nebo odlišný od těch tuzemských. Dále byl do práce začleněn nezávislý prvek – Evropský soud pro lidská práva, u kterého Tymošenková podala žalobu na Ukrajinu.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

Úvod

1. Teoretická část
2. Případ odsouzení a uvěznění Julie Tymošenkové
3. Představení zvolených médií
4. Analýza první fáze kauzy: obvinění a zatčení Julie Tymošenkové
5. Analýza druhé fáze kauzy: pobyt Julie Tymošenkové ve vězení
6. Analýza třetí fáze kauzy: proces s Julií Tymošenkovou
7. Komparace mediální reprezentace kauzy ve vybraných médiích

Závěr

Použitá literatura

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

ÅSLUND, A. How Ukraine Became a Market Economy and Democracy. Peterson Institute for International Economics, 2009. S. 312.

BEDNAŘÍK, P. Dějiny českých médií: od počátku do současnosti. Grada Publishing, 2011. S. 448.

BALL-ROKEACH, S.J. a DEFLEUR, M.L. A Dependency Model of Mass-Media Effects. Communication Research, 1976. S. 3-21.

HALLIN, D.C., MANCINI, P. Systémy médií v postmoderním světě, Tři modely médií a politiky. Portál, 2008. S. 416.

MCCOMBS, M. Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion. Polity Press, 2004. S. 184.

RAICHEVA-STOVER, M., IBROSHCEVA, E. Women in Politics and Media, Perspectives from Nations in

Transition. Bloomsbury Publishing USA, 2014. S. 352.
STRAUSS, A.; CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu. Albert, 1999. S. 196.
TRAMPOTA, T. Zpravodajství. Portál, 2006. S. 192.
WILSON, A. The Ukrainians: Unexpected Nation. Yale University Press, 2015. S. 432.

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Obsah

ÚVOD.....	2
1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA A METODIKA VÝZKUMU	6
1.1 <i>Operacionalizace výzkumu</i>	9
2. PŘÍPAD ODSOUZENÍ A UVĚZNĚNÍ JULIE TYMOŠENKOVÉ.....	12
2.1 <i>Vzestup „plynové princezny“</i>	12
2.2 <i>Oranžová revoluce a její důsledky.....</i>	15
2.3 <i>Pád političky</i>	16
3. PŘEDSTAVENÍ ZVOLENÝCH MÉDIÍ.....	20
3.1 <i>Lidové noviny.....</i>	20
3.2 <i>Haló noviny.....</i>	22
3.3 <i>The Guardian.....</i>	23
4. ANALÝZA PRVNÍ FÁZE KAUKY: OBVINĚNÍ A ZATČENÍ JULIE TYMOŠENKOVÉ.....	25
4.1 <i>Lidové noviny.....</i>	25
4.2 <i>Haló noviny.....</i>	27
4.3 <i>The Guardian.....</i>	28
5. ANALÝZA DRUHÉ FÁZE KAUKY: POBYT JULIE TYMOŠENKOVÉ VE VĚZENÍ	30
5.1 <i>Lidové noviny.....</i>	30
5.2 <i>Haló noviny.....</i>	32
5.3 <i>The Guardian.....</i>	33
6. ANALÝZA TŘETÍ FÁZE KAUKY: PROCES S JULIÍ TYMOŠENKOVOU .35	
6.1 <i>Lidové noviny.....</i>	35
6.2 <i>Haló noviny.....</i>	36
6.3 <i>The Guardian.....</i>	38
7. KOMPARACE MEDIÁLNÍ REPREZENTACE KAUKY VE VYBRANÝCH MÉDIÍCH	40
ZÁVĚR.....	45
SUMMARY	48
POUŽITÁ LITERATURA.....	49

Úvod

Ve své práci se zabývám mediální reprezentací kauzy Julie Tymošenkové prostřednictvím analýzy tří vybraných tištěných periodik – českých Lidových novin a Haló novin a britského listu The Guardian. Prostřednictvím analýzy všech otištěných textů mezi lety 2011–2013 týkajících se Tymošenkové hodnotím, jaká témata tato média postavila do popředí zájmu a jak objektivně a vyváženě je čtenářům předkládala.

Julija Volodymyrivna Tymošenková na sebe strhávala zájem médií již dávno před svým uvězněním dne 11. října 2011. Jako jedna z mála žen byla vysokou politickou představitelkou, jejíž moc a význam přesahoval hranice Ukrajiny. Jako ženský politický lídr měla vliv na kulturní rozvoj Ukrajiny, přičemž např. reprezentovala očekávané vizuální projekce úspěšné ženy svým zevnějškem i vystupováním (blíže viz Matamoros¹). Kauza, kterou se bakalářská práce zabývá, má na Ukrajinu kromě politického, ekonomického a lidskoprávního, také výrazný sociokulturní dopad.

Proces s Julií Tymošenkovou byl od svého počátku silně medializován. Zpětnou vazbu získal na celosvětové úrovni od tištěných, rozhlasových, TV a online médií. Také pro česká média se stal atraktivní náplní. Jakým způsobem česká média o kauze informovala? V práci jsem se konkrétně zaměřila na klasická tištěná média – deníky. Ty hrají ve zpravodajství stále významnou roli zejména pro generaci X a generace starší².

Podezření zmiňující zájem Viktora Janukovyče, tehdejšího prezidenta Ukrajiny, na odstranění Julie Tymošenkové z politické scény nebo emotivní příběhy líčící zdravotní stav Julie Tymošenkové a náročné podmínky ve vězení ukázaly, o jak komplexní kauzu se jedná a jak obtížné je pak pro čtenáře rozklíčovat hranice objektivních a účelových sdělení. Pochopení sdělení závisí na zpravodajském rámcování, což je proces, při kterém žurnalista uvede aspekty reality na modelové

¹ MATAMOROS, N. *Visual Representation of Women in Politics: An Intercultural Perspective*. Observatorio Journal, č. 4, 2010. S. 325-344.

² Pro generace tzv. mileniálů a generaci Z je pak typická konzumace výhradně online médií. VOLEK, J. *Czech Journalists after the Collapse of the Old Media System: Looking for a New Professional Self-Image*. In: DOBEK-OSTROWSKA, B., GLOWACKI, M., JAKUBOWICZ, K., SÜKÖSD, M. *Comparative Media Systems. European and Global Perspectives*. Central European University Press, 2010. S. 171–194.

situaci, která ji zjednoduší tak, aby byla v určitém známém kontextu čtenářem snadněji pochopena³.

Při tom může záměrně či nezáměrně pozměnit relevanci některých hledisek problematiky⁴. Čím vyšší je pak důvěra ve zpravodajskou hodnověrnost konkrétního média, tím vyšší je pak míra přejímání stanovisek, na něž navazuje ovlivnění rozhodování jednotlivců a formování veřejného dialogu. Právě nastolování veřejné agendy⁵ začíná být s čím dál větším propojením světa v návaznosti na internacionalizaci, globalizaci a informatizaci v rukou médií, která představují nejsnadnější zdroj informací, což předestřeli již Ball-Rokeach a DeFleur v roce 1976 v teorii mediální závislosti⁶. V případě významných politických témat, jakým kauza Julie Tymošenkové bezesporu je, se nabízí otázka, do jaké míry bylo české veřejné vnímání událostí na Ukrajině ovlivněno různou povahou mediální reprezentace tématu.

Pro potřeby bakalářské práce jsem téma zúžila, nezkoumala dopady na vnímání a formování postojů veřejnosti⁷ a zaměřila se na samotný průběh medializace procesu s Julií Tymošenkovou ve dvou českých tištěných denících. Jaká témata byla v průběhu procesu nejvíce medializována? Jak deníky o procesu informovaly? Snažily se deníky o nestrannou interpretaci tématu? To byly otázky, které jsem si položila a na které jsem v předložené práci hledala odpověď.

Mediální interpretace skutečností se odehrává v rovině žurnalisty, konkrétního média, státu i dalších administrativních jednotek nebo sdružení (pro česká média je to např. EU⁸). Pro analýzu jsem vybrala dva české deníky známé rozdílnou svou politickou orientací – pravicově orientované Lidové noviny a levicově orientované Haló noviny.

³ GRABER, D.A. *Processing the News: How People Tame the Information Tide*. Longman, 1984.

⁴ LILLEKER, D.G. *Key concepts in political communication*. Sage Publications Inc, 2006. S. 224.

⁵ Termín nastolování agendy je nejvíce spjatý se jménem Maxwella McCombse, věnuje se mu rozsáhle např. v MCCOMBS, M. *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Polity Press, 2004. S. 184.

⁶ BALL-ROKEACH, S.J. a DEFLEUR, M.L. *A Dependency Model of Mass-Media Effects*. Communication Research, 1976. S. 3 -21.

⁷ O vlivu médií na formování veřejného mínění píše např. ANASTASIO, P. A. a kol. *Can the Media Create Public Opinion? A Social-Identity Approach*. Current Directions in Psychological Science, 1999. S. 152–155.

⁸ BOYER, D., SÜKÖSD, M. *Media, Nationalism and European Identities*. Central European University Press, 2011. S. 436.

Cílem mé práce bylo zjistit, do jaké míry se orientace těchto médií odráží ve způsobu, jakým podávají veřejnosti informace o stejné kauze ve stejném časovém období. V případě Lidových novin jsem očekávala znatelné příklonění na stranu spíše prozápadně orientované Julie Tymošenkové. Naopak pro v Haló novinách jsem předpokládala spíše proruské sympatizování a s tím spojenou podporu tehdejšího prezidenta Janukovyče, který podporoval ekonomickou spolupráci Ukrajiny a Ruska. Dílčím cílem mé práce, který vyplývá a navazuje na zkoumanou problematiku, je ověřit, jaké převzaté a vlastní zdroje média využívají k získávání či ověřování informací.

Pro možnost lepšího pochopení a interpretace výsledků mého výzkumu jsem do analýzy zahrнула rovněž respektovaný britský deník The Guardian. The Guardian je deník liberálně levicového charakteru a pomáhá mi porozumět problematice jednak v kontextu společensko-politické orientace (levicově vs. pravicově orientovaná média) a jednak v kontextu regionálně-geografickém (domácí vs. zahraniční média). Rozličný společensko-ekonomický vývoj, různá mentalita a kulturní podmínky, stejně jako dlouhodobý vztah k Ukrajině i Rusku jsou specifickými faktory, které formují způsoby mediální reprezentace na úrovni států⁹.

Rozdílné mediální pojetí kauzy Julie Tymošenkové jsem zkoumala metodou kvantitativní obsahové analýzy¹⁰. Porovnávala jsem obsah textů vztahujících se ke kauze v časovém rozmezí od 1. 1. 2011 do 30. 12. 2013 ve třech zvolených periodikách tak, abych odhalila podobnosti a rozdílnosti, včetně míry pozitivních či negativních hodnocení informací. Nejvýznamnějším zdrojem informací pro výzkumnou část mi byl elektronický mediální archiv Newton Media, který obsahuje plná znění zpráv vybraných tištěných periodik, internetových zdrojů a doslovné přepisy některých zpravodajských a publicistických televizních a rozhlasových pořadů.

Po úvodním zarámování problematiky a stanovení cílů práce se v první části práce věnuji hlubší rešerši literatury a teoreticko-metodologickému zarámování výzkumu.

⁹ HALLIN, D. C., MANCINI, P. *Systémy médií v postmoderním světě*. Portál, 2008. S. 416.

¹⁰ využíváné v sociálních vědách od 50. let 20. století, např. KRIPPENDORFF, K. *Models of messages. Three prototypes*. 1967. In: GERBER, G. a kol. *The Analysis of Communication Content*. Wiley, 1969. S. 597.

Před samotnou výzkumnou částí se zabývám charakteristikou a vývojem českého a britského mediálního systému, vymezuji základní pojmy prolínající celou práci – politický paralelismus, objektivita v mediální komunikaci a politická komunikace.

Výzkumná část začíná stanovením a představením zkoumaných fází reprezentace kauzy: obvinění, zatčení a proces. Tato témata jsem zasadila do dlouhodobého kontextu života a politického působení Julie Tymošenkové. Před přistoupením ke komparaci deníků z hlediska zkoumaných témat zdůvodňuji výběr těchto médií a charakterizuji je z hlediska základních ukazatelů jako typ, vlastnická struktura a podíl na trhu.

Výzkumná část práce porovnává mediální reprezentaci kauzy Julie Tymošenkové v Lidových novinách, Haló novinách a The Guardian ve třech fázích. V první a druhé fázi jsem sledovala četnost a působ jakým periodika o obvinění a zatčení podávají zprávy, včetně podmínek pobytu političky ve vězení a jejího zdravotního stavu. Ve třetí fázi jsem studovala texty o procesu s Julií Tymošenkovou a bojkotu mistrovství Evropy ve fotbale EURO 2012 pořádaným v Polsku a na Ukrajině ze strany politických představitelů¹¹. K jednotlivým fázím stanovuji závěry o naplnění objektivitu mediální reprezentace. V závěru práce shrnuji výsledky výzkumu, vracím se k položeným výzkumným otázkám a hodnotím naplnění cílů práce. Uvádím další podněty ke zkoumané problematice.

¹¹ Využití sportu a sportovních událostí k demonstraci politických stanovisek a moci se věnuje také Veth ve svém článku, který se regionálně vztahuje k Ukrajině. VETH, K.M. *The Berlusconiization of Post-Soviet Football in Russia and the Ukraine: Money Scores Goals, Goals Win Titles, and Titles Win Popularity*. Journal of Sport History. Roč. 41, č. 1, 2014. S. 55–72.

1. Teoretická východiska a metodika výzkumu

Tato kapitola se nejdříve zaměřuje na výzkum mediální reprezentace v kontextu vědeckého a zejména společenskovedního výzkumu v dlouhodobém horizontu. Po úvodním zarámování problematiky, kapitola představuje teorie a koncepty, které se hlavnímu tématu i těm bezprostředně souvisejícím věnují. Jedná se zejména o teorii mediálního rámcování, nastolování agendy a mediální konstrukce reality. Metodologická východiska vysvětlují a zdůvodňují zvolenou metodu i detailní konkrétní postup výzkumu.

V době, kdy sice existuje možnost cestovat do vzdálených zemí a poznávat tamní kulturu, včetně sociálních, zdravotních, politických i ekonomických podmínek, jsme stále víceméně závislí na informacích přejatých od médií různých typů¹². Se širší paletou informačních zdrojů a snadnějším způsobu přenosu informací v naší společnosti¹³, je pro nás schopnost selekce relevantních informací pro pochopení událostí naší reality klíčová. Realitu kolem sebe vnímáme jako objektivní, ale je realitou subjektivní, kterou do významné míry utvářejí veřejná média¹⁴, která dávají moc významným aktérům zprostředkovat realitu odpovídající svých zájmům. Utváření mediálního obrazu reality navíc deformuje faktor osobnosti samotného žurnalisty a samotného příjemce zprávy¹⁵. Oba dva mají své zkušenosti, hodnotový systém a předsudky, které ovlivňují způsob vysílání i přijímání informace. Tzv. mediální obraz reality, tedy realita utvářená prostřednictvím médií, má více funkcí než jen informativní – pomáhá utvářet identitu společnosti, její konsenzus a kontinuitu¹⁶. Vybírání základních témat do veřejné diskuse probíhá prostřednictvím procesů nastolování agendy. Vybírání témat znamená i záměrnou marginalizaci témat jiných.

¹² TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Portál, 2006. S. 192.

¹³ Počet informačních zdrojů se zvyšuje v souvislosti s digitalizací společnosti. Dostupný internet a dostupné služby pro zveřejňování vlastního obsahu (weby, sociální sítě, livestreamy, mobilní internet, chytré telefony se záznamem zvuku a obrazu apod.) dávají možnost vzniku nových nositelů názorů v různých sociálních komunitách (blogeři, youtubeři, politici, umělci atd.). Tento vývoj odráží i způsob mediálního zobrazování reality, který se nových technologiím přizpůsobuje.

¹⁴ BERGER, P.L., LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. S. 216.

¹⁵ ENTMAN, R.M. *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. Journal of Communication. Roč. 43, č. 4, 1993. S. 51-58.

Mediální rámcování určuje způsob, jakým je zvolené téma médií předkládáno – jakým způsobem dochází k výběru zobrazování skutečností, míře detailu a šíře poskytovaných informací a např. přítomnost subjektivního zhodnocení. Rámce jsou kontexty, ve kterých mají čtenáři témat přijímat a pochopit. De Vreese¹⁷ rozlišuje obecné a specifické rámce, přičemž ty specifické jsou platné pouze pro vybrané téma. Navíc je možné, že určité rámce budou příjemci zprávy vnímány zcela odlišně, až protikladně. Rámcování je jednak teoretickým přístupem a jednak výzkumnou metodou a předkládají ucelený pohled, jakým přistupovat k analýze mediálních textů. Jedním z faktorů, který utváří mediální výstup, jsou informační zdroje, ze kterých autor čerpá. Sigal¹⁸ rozlišuje tři typy zdrojů žurnalisty – rutinní (oficiální prohlášení a výstupy), neformální (úniky informací) a iniciované (proaktivně získané samotným žurnalistou).

Zdroje definují také jeden z důležitých konceptů zpravodajství – objektivitu. Objektivita je v našem kontextu charakteristikou, která zahrnuje odvolání se na relevantní zdroje, jasné oddělení faktů od názorů a vyváženost, tedy ponechání prostoru všem dotčeným stranám¹⁹. Objektivitu je možné považovat nejen za charakteristiku, ale také za soubor novinářských postupů a pravidel pro důvěryhodný popis reality. Objektivita médií je výsledkem nepsané dohody, související s nastavením hodnot společnosti a odrážející její dlouhodobé poznání²⁰. Kritéria naplnění objektivity obsahují také etické kodexy žurnalistických sdružení, viz např. český²¹ a britský²².

Hodnocení objektivity je jedním z ukazatelů propojení či ovlivňování médií politickými systémy, zejména v případě analýz mediální reprezentace politických kauz.

¹⁶ TRAMPOTA *Zpravodajství*. S. 192.

¹⁷ ŠAŠEK, P., TEJKALOVÁ, A.N. *Rámcování tématu státního zadlužování v agendě MF DNES a Práva před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010*. Acta Politologica [internetový recenzovaný časopis]. Roč. 5, č. 2, 2013. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00464.pdf> .

¹⁸ SIGAL, L.V. *Reporters and Officials: the Organization and Politics of Newsmaking*. Lexington, 1973. S. 221. In: TRAMPOTA *Zpravodajství*. S. 192.

¹⁹ MCNAIR, N. *Sociologie žurnalistiky*. Portál, 2004. S. 184.

²⁰ RŮŽIČKA, V. *Politika a média v konzumní společnosti*. Grada Publishing, 2011. S. 192.

²¹ *Etický kodex*. Syndikát novinářů České republiky, z.s. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <http://m.syndikat-novinaru-cr-z-s.webnode.cz/etika/kodex/>.

²² *NUJ code of conduct*. National union of journalists. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <https://www.nuj.org.uk/about/nuj-code/>.

Objektivitu mediální reprezentace Ukrajinské krize hodnotila také expertní analýza odvíšlaných příspěvků Českého rozhlasu²³. Míru a povahu odrazu politického rozdělení společnosti v mediálním systému určuje politický paralelismus²⁴. Politický paralelismus obsahu médií určuje, jak zpravodajský obsah reflektuje vlastní politické zaměření subjektu. Míru reflexe lze zkoumat studií tematické agendy médií nebo studiem možného stranění prostřednictvím kritické lingvistiky, tzn. zkoumáním pozitivních či negativních zpráv ve spojení s určitými politickými stranami²⁵. Druhou úrovní je rozlišování politického paralelismu prostřednictvím organizačního propojení (organizační struktura, vlastnické vztahy aj.)²⁶.

Tak jako společenskovední výzkum prošel současně s ním výzkum mediální reprezentace metodologickým vývojem s kořeny od pozitivismu přes postpozitivismu k postmodernismu²⁷. Hlavními dvěma metodologickými směry jsou kvantitativní a kvalitativní výzkum. Tak jako v dalších společenských vědách byly kvalitativní metody výzkumu ještě do 80. let považovány za nevědecké²⁸. Zatímco kvantitativním výzkumem založeným na statistické analýze dat dochází spíše k zobecňování a zeštíhlování sdělení a informací, kvalitativním výzkumem počet zjištění a informací oproti zkoumanému vzorku narůstá. S nástupem postmodernismu v 70. letech 20. století narostla pluralita přístupů, teorií a konceptů k výzkumu²⁹. Vzhledem k dynamice rozvoje mediální komunikace lze další postup směrem k diverzifikaci a vzniku nových přístupů ještě očekávat. Použití různých teoretických přístupů v rámci jedné kvalitativní analýzy textu představují ve své studii Řiháček, Čihák, Hytych a kol.³⁰ a mimo jiné také shrnují kritéria pro posouzení kvality teoretických přístupů jako obecnost³¹, tedy

²³ *Mediální reprezentace ukrajinské krize*. Český rozhlas. Focus, 2006. S. 100. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03588583.pdf.

²⁴ HALLIN, MANCINI. *Systémy médií v postmoderním světě* S. 416.

²⁵ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*. Portál, 2010. S. 296.

²⁶ Příkladem organizačního propojení jsou Haló noviny, jejichž vydavatelem je politická strana KSČM.

²⁷ FAJKUS, B. *Filozofie a metodologie vědy*. Academia, 2005. S. 368.

²⁸ STRAUSS, A.; CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Albert, 1999. S. 196.

²⁹ GRENZ, S. J. *Úvod do postmodernismu*. Návrat domů, 1997. S. 200.

³⁰ ŘIHÁČEK, T., ČERMÁK, I., HYTYCH, R. a kol. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Masarykova Univerzita, 2013. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

³¹ Glaser, G. G., Strauss, A. L. *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. Aldine Publishing Company, 1967. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

zachycení celého obrazu zkoumaného jevu jakéhokoliv typu, kredibilitu (oporu teorie v datech), originalitu (obohacení stávající praxe), rezonování (srozumitelnost pro participanty výzkumu) a užitečnost (využitelnost v praxi)³².

Hlavní výzkumnou metodou práce je kvantitativní obsahová analýza příspěvků ve vybraných tištěných periodikách. Kvantitativní analýza je založena na kódování ukazatelů³³ pro určené jednotky výzkumu a na následné statistické analýze zjištěných hodnot měření. Kvantifikace je založena na předpokladu, že rozdíly „naměřených“ hodnot jsou ve vztahu k nějaké jiné vlastnosti souboru. Předpokládáme, že témata, která budou zvolenými médii nejvíce akcentována, budou v souladu s teorií nastolování agendy vnímána jako společensky významnější. Hlavním kritériem nastolování agendy v předložené práci je kritérium kvantity. Kvantitativní analýza probíhala jednak deskriptivně a jednak komparativně v software MS Excel. Závěrem práce je pak vlastní zhodnocení, interpretace výsledků a místy i pokus o jejich explanaci, který navazuje na důkladné studium historických událostí na Ukrajině.

Mezi přínosy kvantitativních výzkumných metod patří (vyšší) nezávislost výzkumu na osobě samotného výzkumníka a možnost analýzy většího množství textu v delším časovém období nebo v různých zemích, resp. jazycích³⁴. Nezávislost výzkumu se do významné míry odvíjí od schopnosti výzkumníka správně výzkum operacionalizovat.

1.1 Operacionalizace výzkumu

Za jednotku výzkumu jsem zvolila publicistický útvar příspěvek. Analyzované příspěvky zahrnují články, rozhovory a další typy subjektivních názorových útvarů zabývající se tématem kauzy Julie Tymošenkové. Vybrala jsem příspěvky, jejichž hlavním tématem byla kauza, ale rovněž příspěvky, které se tématem zabývaly okrajově

³² CHARMAZ, K. *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. Sage Publications, 2006. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

³³ KRIPPENDORFF, K. *On the Reliability of Unitizing Continuous Data*. *Sociological Methodology*. Roč. 25, 1995. S. 47–76.

³⁴ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. Karolinum, 2002. S. 374.

– tj. alespoň 1/3 délky textu se přímo zabývala událostmi spojenými s jednou z etap kauzy Julie Tymošenkové.

Mediální reprezentaci kauzy Julie Tymošenkové analyzuji na příkladu tří tištěných periodik – českých Lidových novin a Haló novin a britského listu The Guardian. Sběr dat jsem prováděla vyhledáním hesla „Tymošenková“ v databázi Newton Media pro české noviny a „Tymoshenko“ pro britský list v databázi Factiva ve dvouletém období od 1. 1. 2011 do 30. 12. 2013. Toto období jsem zvolila proto, že v roce 2011 došlo k procesu a uvěznění Tymošenkové a konec roku 2013 z důvodu, že bakalářská práce měla být původně odevzdávána v následujícím semestru a bylo nutné pevně vymežit období, kterým se bude práce zabývat. Tato metoda výběru datového vzorku mohla opomenout příspěvky, které příjmení političky neobsahovaly. Teoretický počet takových příspěvků však nebude statisticky významný. Testovala jsem použití několika dalších klíčových slov (např. „julija, plynová královna, ukrajinská politička“) a nedohledala jsem žádné další tematicky relevantní příspěvky. Příspěvky jsem zkopírovala a uložila do vlastní databáze vytvořené pro účely této práce. Cizojazyčné příspěvky jsem přeložila do češtiny tak, abych se k nim mohla kdykoliv v případě potřeby snáze vracet.

Podle analýzy historických událostí jsem stanovila tři hlavní tematické skupiny příspěvků – obvinění a zatčení Tymošenkové, její pobyt ve vězení a proces. V případě, že se příspěvek dotýkal více témat (zejména se to týkalo The Guardian), zařadila jsem jej s přihlédnutím k názvu příspěvku do skupiny podle převažujícího počtu znaků textu. V rámci skupin jsem zkoumala a ke každému příspěvku zaznamenávala název diskutované tematické podskupiny, uvedení autora, zjevné zprostředkování společensko-politické orientace autora, míru použití expresivních výrazů, zdroje informací a splnění kritéria pro objektivitu (šíře spektra informací, oddělení faktů od názorů a prostor pro rovnocenné vyjádření všech stran).

Pro vytvoření databáze včetně překladů cizojazyčných textů jsem v pilotní fázi výzkumu vybrala náhodný příspěvek z každé fáze a z každého deníku (tj. 3x3 články) a ty podle zvolené metody analyzovala. Na základě výsledků pilotního výzkumu jsem upravila či zpřesnila kritéria pro klasifikaci jednotlivých příspěvků.

Mediální reprezentaci kauzy hodnotím jednak v kontextu samotného média a díky kódovaným výsledkům analýz mám také možnost komparace všech tří periodik. Detailním tříděním příspěvků podle zprostředkovaných témat (a velikosti prostoru jim věnovaných) směřuji k zhodnocení komplexnosti k mediální reprezentaci kauzy.

2. Případ odsouzení a uvěznění Julie Tymošenkové

Vstup Julie Tymošenkové do ukrajinského veřejného prostoru se odehrál již v první polovině 90. let 20. století a byl spojený s jejím působením v poměrně neklidném podnikatelském prostředí v oblasti citlivého palivového průmyslu. Po rozpadu SSSR se náhle Ukrajina ocitla bez ropných zdrojů a byla závislá na dodávkách z Ruska. Vzrostl však její význam jako tranzitní země při transportu ropy a zemního plynu směrem do střední Evropy. Právě tomuto odvětví se Tymošenková spolu s manželem věnovala již od konce 80. let a i její vstup do politiky, stejně jako problémy, kterým byla nucena čelit, jsou s odvětvím pevně spojeny. Její politická kariéra nebyla přímočará, zaznamenala řadu úspěchů a také krizí, které vyvrcholily jejím odsouzením a vězněním po roce 2010. Její příběh je metaforický pro vývoj Ukrajiny po roce 1991. Postupně se ona sama stala symbolem pro nelehký vývoj této země od nástupnického státu SSSR až po současnou velmi neklidnou a vnitřně rozdělenou Ukrajinu na rozcestí mezi orientací na Západ a na Rusko.

Přestože pochází z převážně proruského východu země a zpočátku intenzivně spolupracovala s Ruskem, postupně přešla do opačného politického tábora. Stejně tak její volební základna původně na východě země se změnila a podporoval ji spíše prozápadní západ Ukrajiny.³⁵

2.1 Vzestup „plynové princezny“

Julie Tymošenková se narodila 27. listopadu 1960 v Dněpropetrovsku – významném průmyslovém centru východní Ukrajiny jako Julije Grigjanová. Vyrůstala v poměrně těžkých podmínkách v neúplné rodině, kterou otec brzy opustil. Později přijala jméno své matky za svobodna Telehina³⁶. Podobně jako naprostá většina obyvatel města mluvili v rodině rusky a rovněž její předci byli ruské národnosti.

³⁵ Část 2. vychází z: BAZALUK, O. *Corruption in Ukraine: rulers' Mentality and the Destiny of the Nation, Geophilosophy of Ukraine*. Cambridge Scholars Publishing, 2016. S. 250.

³⁶ Ibid.

Již v osmnácti letech se vdala za stejně starého Oleksandra Tymošenka, který patřil do rodiny komunistického funkcionáře s vazbami na vyšší stranická místa, což později pomohlo při nastartování podnikání obou manželů na sklonku sovětské éry. Z Dněpropetrovské oblasti pocházel i tehdejší generální tajemník UV KSSS Leonid Iljič Brežněv a v samotném městě působil ve 30. a 40. letech 20. století. Na jeho zásadní rozhodnutí měla vliv v 70. letech právě síť jeho spolupracovníků z Dněpropetrovska, Moldávie a Kazachstánu (tzv. dněpropetrovsko-moldavská mafie)³⁷.

Po svatbě Tymošenková vystudovala kybernetiku a ekonomii a v roce 1980 porodila dceru Jevgenii. Zastávala různé funkce v rámci mládežnické organizace Komsomol. Studia dokončila v roce 1984. Svoje vzdělání doplnila v roce 1999 doktorátem na Ekonomické univerzitě v Kyjevě³⁸. Po ukončení studia na univerzitě pracovala ve strojírenském závodu v Dněpropetrovsku. Uvolnění komunistického režimu v roce 1988 manželům Tymošenkovým umožnilo začít podnikat, nejdříve vybudovali síť videopůjčoven. Od roku 1991, kdy došlo k vyhlášení nezávislosti Ukrajiny, pak vlastnili společnost, která zásobovala okolní zemědělské podniky pohonnými hmotami. Ve společnosti Tymošenková působila jako generální ředitelka. V roce 1995 se firma transformovala na společnost Jednotné energetické systémy Ukrajiny (JESU), která se stala největším dodavatelem ruského plynu na Ukrajinu, odtud později často používaná přezdívka „plynová princezna“³⁹. Tymošenkovi se stali jedněmi z nejmajetnějších lidí v zemi. V letech 1995–1997 byla Julie Tymošenková generální ředitelkou, spolupracovala s ruským vývozcem plynu Gazprom a řadou vlivných osobností ukrajinské politiky a hospodářství, včetně pozdějšího premiéra Pavla Lazarenka.

Tehdy tato charismatická žena s vytříbeným stylem pro oblékání a další módní doplňky vstoupila i do politiky. Spojení politické a ekonomické moci se ukázalo jako

³⁷ Медведев, Р. : Секретный Андропов, ежемесячник Совершенно секретно, No.8 /113.

³⁸ Dizertační práci zpracovala na téma státních regulací daní. TYMOSHENKO, Y. *State Regulation of the tax system*. 1999. [Online]. [Cit. dne 28.11.2013]. Dostupné z [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%D0%92.\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%D0%92.$)

³⁹ ÅSLUND, A. *How Ukraine Became a Market Economy and Democracy*. Peterson Institute for International Economics, 2009. S. 312.

velmi výhodné. Vizáž včetně oblékání se stala typickými znaky a nástroji politické kariéry Tymošenkové, doslova její obchodní značkou.

V roce 1994 Tymošenkovou tehdejší prezident Ukrajiny Leonid Kučma pověřil dozorem nad státní energetikou. V nové funkci se podle ekonomů osvědčila, čehož využila v dalším politickém angažmá. Do parlamentu byla zvolena poprvé v roce 1996. Ve svém obvodu Kirovsk (dnes Zaričné) v Doněcké oblasti zvítězila s rekordní převahou 92,4 %. O dva roky později kandidovala již za politický blok Hromada vedený Pavlem Lazarenkem, jehož se stala místopředsedkyní. Lazarenko byl v letech 1996–1997 předsedou vlády a právě toho Tymošenková využila k dalšímu rozvoji svého podnikání, kdy se JESU stal hlavním dodavatelem ruského plynu. Opustila vedení firmy a naplno se začala věnovat politice. Po útěku Pavla Lazarenka v roce 1998 do zahraničí kvůli obvinění z praní špinavých peněz a rozpadu Hromady, z části jejich poslanců založila stranu Bat'kivščyna (Otčina).

V letech 1998 až 2000 byla Tymošenková předsedkyní parlamentního rozpočtového výboru. V prezidentských volbách v roce 1999 podpořila ještě Leonida Kučmu, později ho však obvinila z totalitních praktik a patřila k jeho největším kritikům. V prozápadní vládě Viktora Juščenka se stala vicepremiérkou pro paliva a energetiku. Nasadila tvrdý protikorupční kurz a dostala se do sporu s řadou ukrajinských i ruských oligarchů. V roce 2000 byl zatčen její manžel Oleksander, který později musel emigrovat a od té doby se skrýval v zahraničí. Tymošenková sama opakovaně čelila obviněním z korupce. Koncem ledna 2001 byla odvolána z funkce vicepremiérky kvůli obvinění z padělání dokumentů, daňových a celních úniků a krádeží ruského zemního plynu. Strávila několik týdnů ve vyšetřovací vazbě právě kvůli manipulacím s ruským plynem a podezření ze zpronevěry téměř 2 miliard dolarů, které si měla převést na zahraniční konta. Tymošenková se bránila odkazem na politickou objednávku jejích protivníků, její stíhání však pokračovalo až do roku 2005, kdy bylo ukončeno pro nedostatek důkazů. Od dalšího věznění ji zachránila poslanecká imunita. Její stíhání však pokračovalo a ona definitivně přešla na stranu opozice (další stíhání kvůli údajné korupci bylo zahájeno v Rusku v roce 2004).

Tymošenková založila Fórum národní záchrany – to bylo před volbami přeměněno v Blok Julie Tymošenkové, ona sama se stala nejvýraznější tváří boje proti prezidentovi Kučmovi a novému premiérovi Viktoru Janukovyčovi předsedovi proruské

Strany regionů, kterou podporoval především východ Ukrajiny. Ve volbách však Tymošenkova získala necelých 7, 5 % hlasů. Postupně se opozice spojila pod vedením Viktora Juščenka a Julie Tymošenkové s hlavním cílem zvítězit v prezidentských volbách na podzim 2004.⁴⁰

2.2 Oranžová revoluce a její důsledky

V listopadovém druhém kole prezidentských voleb došlo ke zfalšování výsledků, podle kterých zvítězil Janukovyč nad Juščenkem. Lidé v reakci vyšli do ulic a rozpoutali protirežimní demonstrace. Jejich symbolem byla tvář Viktora Juščenka znetvořená následkem pokusu o otravu, oranžový svetr a blondatý cop Julie Tymošenkové. Po mohutných protestech nakonec nejvyšší soud rozhodl o opakování sporného druhého kola prezidentských voleb a po nich se stal prezidentem Viktor Juščenko a Julie Tymošenkova byla 24. ledna 2005 poprvé premiérkou Ukrajiny.

Její spolupráce s novým prezidentem a dalšími stranami však provázely neshody. Vyčítali jí přílišný radikalismus při rozsáhlé privatizaci a účelové jednání ve prospěch obchodních zájmu, tvrdé metody i protěžování některých oligarchů. Proto ji Juščenko 8. září 2005 odvolal z funkce⁴¹. Toto rozhodnutí oslabilo prozápadní síly v zemi. Premiérem se stal Jurij Jechaňurov ze strany Naše Ukrajina prezidenta Juščenka, která byla koaličním partnerem Tymošenkové.

Ona sama byla záhy po svém odvolání zbavena obvinění v kauzách jak na Ukrajině, tak i v Rusku⁴². Politicky přešla do opozice a začala se připravovat na parlamentní volby v roce 2006. V těch se svým blokem Julie Tymošenkové obsadila druhé místo a začala jednat o koaliční vládě, tato jednání byla neúspěšná a politická krize dospěla až k předčasným volbám v září 2007. V nich opět zvítězila Strana regionů

⁴⁰ Část 2.1 Vzestup „plynové princezny“ vychází z: ÅSLUND, *How Ukraine Became a Market Economy and Democracy*. S 312.

⁴¹ WILSON, A. *The Ukrainians: Unexpected Nation*. Yale University Press, 2015. S. 432.

⁴² *Case of Yuliya Volodymyrivna Tymoshenko v. Ukraine (Application 65656/12), Statement of facts*. European Court of Human Right, Fifth Section, 2011. [Online]. [Cit. dne 17.5.2017]. Dostupné z http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0ahUKEwi-t6fPu_bTAhXEKcWkHTf-DHgQFggyMAI&url=http%3A%2F%2Fhudoc.echr.coe.int%2Fwebsites%2Fcontent%2Fpdf%2F001-122872%3FTID%3Dthkbhnilzk&usg=AFQjCNEfuGImndrQ2mvQylg6iltPfxT4w&sig2=VQ1uGIG8XbVLD5vyJtxpBg.

dosavadního premiéra Janukovyče, ale Blok Tymošenkové byl druhý a spolu s ostatními „oranžovými stranami“ (především se stranou Naše Ukrajina) vytvořil koalici a od 18. prosince se podruhé Julie Tymošenková stala premiérkou Ukrajiny. Napjatý vztah mezi premiérkou a prezidentem však nadále přetrval a vládě opakovaně hrozil pád. V roce 2008 došlo k rozpadu koalice a měly následovat předčasné volby. Tymošenkové se nakonec podařilo uzavřít koalici s menšími stranami a mohla pokračovat.⁴³ Problematická byla i ekonomická situace a Tymošenková musela čelit v roce 2009 plynové krizi, která se projevila výpadkem dodávek této suroviny i ve střední a západní Evropě. Nakonec byla donucena dojednat s Ruskem novou smlouvu o dodávkách plynu za nepříznivých podmínek pro Ukrajinu.⁴⁴

V roce 2010 Julie Tymošenková kandidovala na prezidentku, přes její velmi emotivní kampaň se ale vítězem voleb těsně stal prorusky orientovaný Viktor Janukovyč. Pro Tymošenkovou hlasoval převážně západ země a větší města jako Kyjev, výrazně však ztratila ve východní části Ukrajiny. Tymošenková se ještě pokusila neúspěšně soudně napadnout výsledek voleb, ale inauguraci Janukovyče nezabránila⁴⁵. Po prohraných prezidentských volbách ztratila Tymošenková i důvěru parlamentu a 11. března 2010 byl její kabinet nahrazen koaliční vládou Mykoly Azarova z dosavadní opoziční Strany regionů.⁴⁶

2.3 Pád političky

Po porážce v prezidentských volbách a odvolání z pozice premiérky byla 20. 12. 2010 Julie Tymošenková obviněna ze zneužití svých pravomocí ukrajinským státním zástupcem. Proces začal 27. 6. 2011 v Kyjevě⁴⁷. Obvinění se týkalo smlouvy o dodávkách zemního plynu, která byla v roce 2009 podepsána s Ruskem a zneužití fondu ve výši 300 milionů dolarů, které získala Ukrajina prodejem emisních povolenek Japonsku. Souhlasem s údajně příliš vysokou cenou zemního plynu způsobila státu

⁴³ ÅSLUND, *How Ukraine Became a Market Economy and Democracy*. S. 312.

⁴⁴ KUJAWA, K., MORKVA, V. *2014 Crisis in Ukraine. Perspectives, Reflections, International Reverberations*. ASLAN Publishing House, 2016. S 203.

⁴⁵ LEVY, C. J. *Ukraine Prime Minister Drops Election Challenge*. New York Times, 2010. [Online]. [Cit. dne 14. 3. 2017]. Dostupné z <http://www.nytimes.com/2010/02/21/world/europe/21ukraine.html>.

⁴⁶ *Ukraine Country Study Guide Volume 1 Strategic Information and Developments*. IBP, 2013. S. 272.

⁴⁷ EMERSON, M. *The Timoshenko Case and the Rule of Law in Ukraine*. CEPS Commentary, 2011. [Online]. [Cit. dne 14. 3. 2017]. Dostupné z http://aei.pitt.edu/32237/1/July_ME_on_Timoshenko.pdf.

miliardové škody. Obžaloba žádala sedm let vězení a pokutu 3,3 miliardy Kč⁴⁸. V srpnu 2011 byla Tymošenkova uvězněna a 11. října 2011 odsouzena k sedmi letům vězení a tříletému zákazu politické činnosti. To ji vyřadilo z možnosti kandidovat v parlamentních volbách v roce 2012.

Evropská unie verdikt odsoudila s tím, že nerespektuje mezinárodní standardy transparentního a nezávislého soudního procesu, a že se jedná o politicky motivované stíhání za účelem oslabení opozice⁴⁹. Následovala další obvinění. V prosinci roku 2011 byla obviněna z daňových podvodů a za krádež veřejných prostředků a v lednu 2013 z objednávky vraždy podnikatele Jevhena Ščerbaně a jeho manželky, která se stala v roce 1996⁵⁰.

Trest si bývalá premiérka odpykávala v Kačanivské věznici v Charkově⁵¹. Krátce po zatčení si Tymošenkova stěžovala na zdravotní problémy a žádala návštěvu svého osobního lékaře. O několik týdnů později začala trpět závažnými bolestmi zad, klinické testy na soukromé klinice v Kyjevě ukázaly, že trpí vyhrzutím meziobratlové ploténky. Vzhledem k bolestem se Tymošenkova odmítla účastnit soudních stání. V prosinci 2011 se soudní stání konalo v její cele a obžalovaná ležela v posteli pod anestetiky, což bylo mnohými Ukrajinými a mezinárodními nezávislými pozorovateli označeno za porušování lidských práv. Dne 19. dubna 2012 byla Tymošenkova proti své vůli převezena do nemocnice v Charkově, kde na protest začala držet hladovku. V lednu 2013 držela opět protestní hladovku a odmítla vejít do své cely, dokud z ní nebudou odstraněny videokamery⁵².

Evropská unie na zatčení Tymošenkove reagovala rozhodnutím o odložení podepsání asociační dohody do doby, než Ukrajina vyřeší problém s vězněním Julie Tymošenkove, jejíž proces považovala za politicky účelový. Nebyl to ale jediný důvod.

⁴⁸ *Proces s Tymošenkovou odrocen na 11. října*. Euroskop, 2011. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z <https://www.euroskop.cz/8956/19665/clanek/proces-s-tymosenkovou-odrocen-na-11-rijna/>.

⁴⁹ VAN DER LOO, G. *The EU-Ukraine Association Agreement and Deep and Comprehensive Free Trade Area, A New Legal Instrument for EU Integration without Membership*. Brill, 2016. S. 434.

⁵⁰ RAICHEVA-STOVER, M., IBROSHCEVA, E. *Women in Politics and Media, Perspectives from Nations in Transition*. Bloomsbury Publishing USA, 2014. S. 352.

⁵¹ MENON, R., RUMER, E. *Conflict in Ukraine: The Unwinding of the Post-Cold War Order*. MIT Press, 2015. S. 248.

⁵² RAICHEVA-STOVER, IBROSHCEVA. *Women in Politics and Media*. S. 352.

Dalším bylo pronásledování opozice, porušení základních volebních principů při parlamentních volbách v roce 2012 a nezávislost médií. Klíčovou podmínkou podpisu však zůstávalo propuštění Tymošenkové na svobodu⁵³. Za její propuštění byla na Západě dokonce zorganizována rozsáhlá PR kampaň.⁵⁴

Dne 10. srpna 2011 obhájci Julie Tymošenkové podali u Evropského soudu pro lidská práva žalobu proti protiprávnímu zatčení bývalé premiérky a pro porušení Evropské úmluvy o lidských právech, a to proti Článku 3 (Zákaz mučení), čl. 5 (Právo na svobodu a osobní bezpečnost), čl. 8 (Právo na respektování soukromého a rodinného života) a čl. 18 (Omezení výkonu práv). Stížnost byla později doplněna důkazy o bití Julie Tymošenkové během jejího nuceného převozu z Kačanivské věznice do vězeňské nemocnice, důkazy o její hladovce na protest proti špatnému zacházení a neustálému dohledu kamerovým systémem ve vězení a v nemocnici.⁵⁵

Soud měl rozhodnout o údajných politických motivech zatčení, nezákonném uvěznění, nelidském zacházení a porušování osobní svobody vězněné⁵⁶. Výsledkem bylo rozhodnutí o porušení čtyř článků Evropské konvence o lidských právech, a to článku 5§1 . Každý má právo na osobní bezpečnost, čl. 5§4 : Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením odstavce 1 písm. c tohoto článku, musí být ihned předveden před soudce nebo jinou úřední osobu zmocněnou zákonem k výkonu soudní pravomoci, a má právo být souzen v přiměřené lhůtě nebo propuštěn během řízení, čl. 5§5 : Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné a čl. 18: Omezení výkonu práv, tzn. omezení, jež tato Úmluva připouští pro uvedená práva

⁵³ DRAGNEVA, R., WOLCZUK, K. *Ukraine between the EU and Russia, The integration Challenge*. Palgrave Macmillan UK, 2015. S. 148.

⁵⁴ BECKER, S. *Lobbyismus*. Der Spiegel, 2015. [Online]. [Cit. dne 18.5.2017]. Dostupné z: <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-140508741.html>.

⁵⁵ *European Court looks into the criminal preceeding against former Ukrainian Prime Minister Tymoshenko*. European Court of Human Rights, 2013. [Online]. [Cit. dne 26.4.2016]. Dostupné z http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKewjDm6a1hvfTAhVIECwKHWCWDoUQFggUAE&url=http%3A%2F%2Fhudoc.echr.coe.int%2Fapp%2Fconversion%2Fpdf%2F%3Flibrary%3DECHR%26id%3D003-4435814-5334748%26filename%3D003-4435814-5334748.pdf&usq=AFQjCNEcH6ClwM8lhCdfD4H_34tfPlqFKg&sig2=k-nbsHRsQdPZ0S7ZgyzxXg.

⁵⁶ *Štrasburk řeší okolnosti věznění Tymošenkové*. Euroskop, 2012. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z <https://www.euroskop.cz/8956/21194/clanek/strasburk-resi-okolnosti-vezneni-tymosenkove/>.

a svobody, nesmí být využívána k jinému účelu než k tomu, pro který byla určena⁵⁷. Stížnost Tymošenkové na hrubé zacházení s její osobou při převozu do nemocnice a domácí vyšetřování podle Článku 3, že nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu, nebyla soudem uznána. Soud dal Tymošenkové za pravdu v obvinění Ukrajinského státu, že proces byl politicky motivovaný, a tudíž její zadržení a věznění bylo nezákonné⁵⁸.

Po svržení Janukovyčova režimu dne 22. února 2014 byla Julie Tymošenková propuštěna z vězení. Pád Janukovyče zapříčinilo jeho rozhodnutí upustit od partnerské dohody s Evropskou unií v listopadu 2013, po kterém následovaly bouřlivé protesty žádající jeho odstoupení⁵⁹.

⁵⁷ *Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod*. Evropský soud pro lidská práva. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf.

⁵⁸ *Case of Tymoshenko v. Ukraine (Application no. 49872/11), Judgment*. European Court of Human Rights, Former Fifth Section, 2013. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-119382#{%22itemid%22:\[%22001-119382%22\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-119382#{%22itemid%22:[%22001-119382%22]}).

⁵⁹ DIUK, N. *Ukraine's Self-Organizing Revolution*. EUROMAIDAN World Affairs. Roč. 176, č. 6, 2014. S. 9 - 16.

3. Představení zvolených médií

Ve třetí kapitole představím zvolená média zejména podle čtenosti, profilace a vývoje podílu na trhu s novinami v dané zemi.

3.1 Lidové noviny

Lidové noviny začaly vycházet koncem 19. století⁶⁰. Nejednalo se přímo o tzv. stranický list, který se hlásil k určité politické straně a otevřeně zastával její stanoviska, ale není možné říct, že byl politicky nestranný, protože prezentoval především názory skupiny kolem tehdejšího prezidenta T. G. Masaryka. V době první republiky noviny prezentovaly humanistickou a demokratickou žurnalistiku⁶¹.

Lidové noviny se spolu s Mladou frontou Dnes řadí k nejvíce pravicově orientovaným všeobecným deníkům v České republice. Z hlediska politické orientace čtenářů se více než 42 % orientuje napravo od středu.⁶² Lidové noviny vlastní Mediální skupina MAFRA, jejímž vlastníkem byla německá společnost Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft (RBVG), v roce 2013 ji koupila skupina Agrofert Andreje Babiše⁶³. Lidové noviny jsou k roku 2016 sedmým nejčtenějším deníkem v České republice.

V grafu níže je znázorněna čtenost českých deníků v tisících čtenářů na 1 vydání v tři roky po sobě jdoucích obdobích. Deníky jsou řazeny dle nejvyšší čtenosti v Q2 a Q3 roku 2014. Je zjevné, že celkový počet čtenářů tištěných deníků v čase průběžně klesá. Jediné výjimky poklesu čtenosti tvoří deník Sport a právě Lidové noviny. Při srovnání vývoje čtenosti s vývojem prodaného nákladu, vykazují deník Sport i Lidové

⁶⁰ Vedle Lidových novin byly v období první republiky nejvýznamnějšími nezávislými deníky ještě Národní politika, Národní osvobození a Tribuna.

⁶¹ BEDNAŘÍK, P. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Grada Publishing, 2011. S. 448.

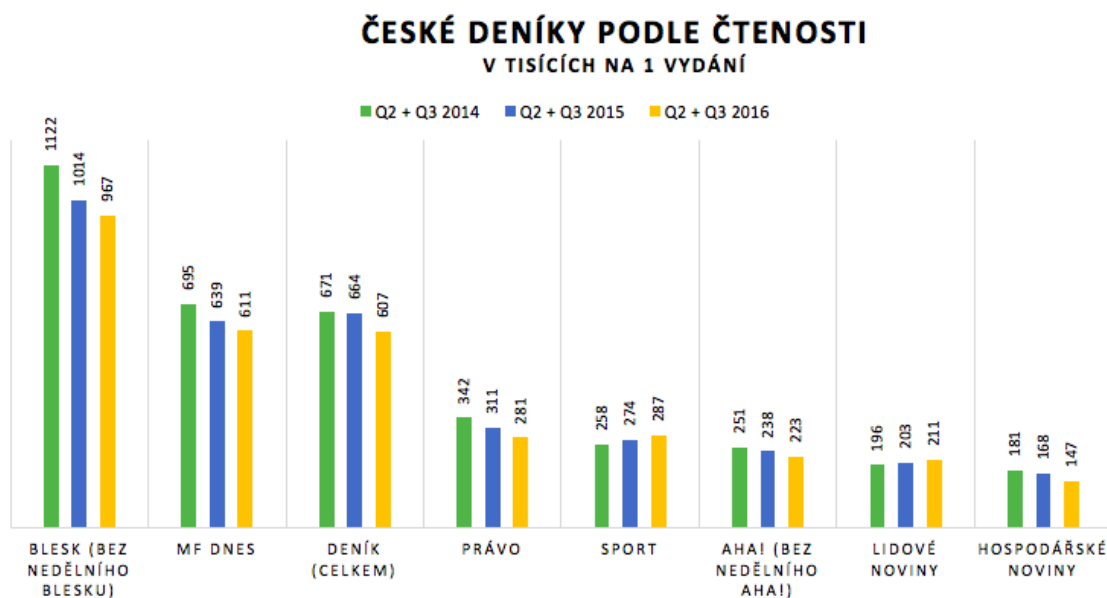
⁶² TRAMPOTA, T., JIRÁK, J. *O vztahu médií politiky v komparativní perspektivě*. 2008. In: HALLIN, MANCINI. *Systémy médií v postmoderním světě*. S. 416.

⁶³ KEJLOVÁ, T. *Babiš koupil Mafru. Do obsahu novin zasahovat nebude, říká jeho mluvčí*. Česká televize, 2013. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/232763-babis-koupil-mafru-do-obsahu-novin-zasahovat-nebude-rika-jeho-mluvci/>.

⁶⁴ V roce 2017 Andrej Babiš přesunul své firmy pod svěřenecké fondy, aby vyhověl novému zákonu o střetu zájmů. HOVORKA, J., PERGLER, T. *Babiš dal akcie svých firem do svěřeneckých fondů. Počítá se zpětným převodem*. Aktuálně.cz, 2017. [Online]. [Cit. dne 18.5.2017]. Dostupné z <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/zacal-prevod-babisovych-firem-na-sverensky-fond-dokumenty->

noviny také nejmenší pokles. Náklad poklesl v hodnoceném třiletém období o pouhých 2,5 % oproti 10–18 % v případě ostatních uvedených deníků. Nejvyšší pokles prodaného nákladu 18 % zaznamenáme u deníku Aha.

Graf 1 : Porovnání českých deníků podle čtenosti v kvartálech 2014, 2015 a 2016⁶⁵

Zdroj dat: Media Projekt 2014–2016⁶⁶

Šéfredaktorem Lidových noviny je od 1. 12. 2013 novinář István Léko⁶⁷. Tématem předložené práce se zabývali zejména dva novináři, Luboš Palata a Petra Procházková. Novinář Luboš Palata se specializuje na zahraniční tematiku a pravidelně publikuje i v německých, polských a slovenských médiích⁶⁸. Petra Procházková je uznávanou spisovatelkou, novinářkou, válečnou zpravodajkou a humanitární pracovnící.

po/r~b4c13298ea0511e6b2310025900fea04/?redirected=1495090692.

⁶⁵ Media Projekt je studie, která pravidelně vyhodnocuje čtenost českých deníků. Media projekt realizuje společnost Median a Stem/Mark a její výsledky jsou dostupné online na webu společnosti Median www.median.eu.

⁶⁶ Výsledky výzkumu čtenosti za zkoumaná období jsou dostupné z: <http://www.median.eu/cs/medialni-vyzkumy/>.

⁶⁷ *Lidové noviny mají nového šéfredaktora, je jím István Léko*, Lidovky.cz, 2013. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z http://www.lidovky.cz/lidove-noviny-maji-noveho-sefredaktora-je-jim-istvan-leko-pmh-/media.aspx?c=A131119_121519_In-media_ebr.

⁶⁸ *Luboš Palata*. Idnes. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z <http://vice.idnes.cz/novinari.aspx?idnov=2538>.

Dosud získala řadu vyznamenání a ocenění, mezi nimi např. Novinářskou cenu Ferdinanda Peroutky v roce 1997⁶⁹.

3.2 Haló noviny

Haló noviny byly založeny v roce 1933, a i přesto že se nejednalo o oficiální list Komunistické strany Československa, deník prezentoval zejména její politické názory.⁷⁰ Jedná se o levicově profilovaný deník, který vychází každý den kromě neděle a můžeme v něm identifikovat organizační propojení médií a politiky.⁷¹ Haló noviny nejsou považovány za obecně respektované a seriózní noviny.

Aktuální údaje o čtenosti Haló novin nejsou k dispozici, dle odhadu by se mohlo jednat o 15–20 tis. čtenářů na jeden výtisk⁷².

Šéfredaktorem je Petr Kojzar a vydavatelem společnost Futura, a.s. Jedná se o jediný deník, který tato společnost vydává. Futura, a.s. provozuje činnost vydavatelskou a nakladatelskou.

Ve zkoumaných článcích o událostech na Ukrajině Haló noviny nejčastěji autora nebo zdroj vůbec neuvádějí. V případě, že je zdroj uveden, se zpravidla jedná o ČTK nebo o Romana Janoucha, novináře a člena Pražské rady KSČM⁷³. Do analýzy dále spadal jeden článek z rubriky Píšete nám, kam mohou dodávat své články čtenáři deníku. Rubrika Názory/Polemika byla ve výzkumu využita čtyřikrát, a to dvakrát v případě článků poslance Evropského parlamentu a dvakrát v případě příspěvků zastupitele Jihočeského kraje.

⁶⁹ *Nositelé Ceny Ferdinanda Peroutky*. [Online]. [Cit. dne 17. 4. 2017]. Dostupné z <https://ferdinandperoutka.cz/nositele-ceny-ferdinanda-peroutky/>.

⁷⁰ BEDNAŘÍK, *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. S. 448.

⁷¹ TRAMPOTA, JIRÁK. *O vztahu médií politiky v komparativní perspektivě*. In: HALLIN, MANCINI. *Systémy médií v postmoderním světě*. S. 416.

⁷² Odhad vychází ze statistiky zveřejněné v průzkumu Media Projekt 2001.

⁷³ *KSČM, kandidátní listina, Roman Janouch*. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z <https://www.kscm.cz/volby-a-akce/volby-do-ep-2009/kandidatni-listina-do-ep-2009/roman-janouch>.

3.3 *The Guardian*

The Guardian je respektovaný britský levicově orientovaný deník. Podle vlastních prohlášení principy deníku jsou nezávislost a svoboda. Autoři mají možnost pojmout vytváření zpráv s ohledem na vlastní představu o správnosti, zodpovědnosti a objektivitě zpravodajství⁷⁴.

Dle agentury ABC je The Guardian k roku 2014 čtvrtým nejčtenějším britským nebulvárním deníkem. Má 14% podíl⁷⁵ na trhu zpravodajských deníků ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku⁷⁶. Deník vychází každý den s výjimkou neděle.

Spolu s nedělníkem The Observer vydává The Guardian společnost Guardian News & Media se sídlem v Londýně. Vydavatelství spadá pod Guardian Media Group (GMG), jejímž jediným vlastníkem a zároveň výhradním akcionářem je společnost Scott Trust⁷⁷. Scott Trust i GMG dle svého prohlášení podporují vysoce kvalitní, nezávislou a tradičně liberální žurnalistiku⁷⁸. Deník ve své historii podporoval všechny tři hlavní britské politické strany – Labouristickou stranu, Konzervativní stranu a Liberálně demokratickou stranu⁷⁹.

Od roku 1995 je šéfredaktorem The Guardian Alan Rusbridger. Rusbridger je zároveň i členem vydavatelství Scott Trust. Pomáhal při vytváření a zrození zpravodajského serveru Guardian Unlimited, dnes guardian.co.uk. Podle vlastního tvrzení je tento zpravodajský web jedním z pěti nejvýznamnějších světových

⁷⁴ *The Guardian*. Ifc reports, 2009. [Online]. [Cit. dne 4. 5. 2017]. Dostupné z <http://www.ifcreports.com/guardian.html>.

⁷⁵ První místo zaujímá deník The Daily Telegraph, další The Times, The Financial Times a The Independent.

⁷⁶ *ABC's National daily newspapers circulation January 2014*. The Guardian, 2014. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/media/table/2014/mar/14/abcs-national-newspapers>.

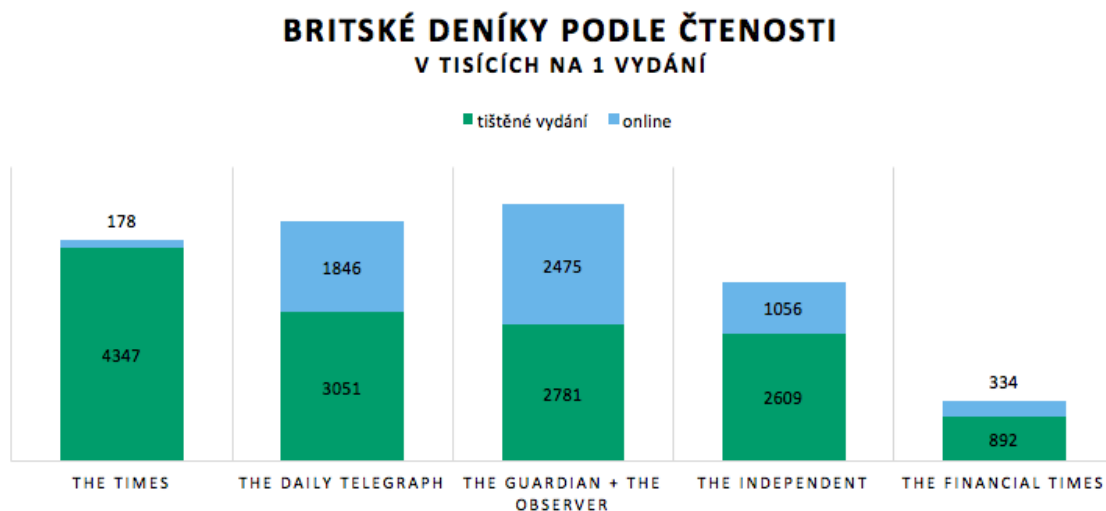
⁷⁷ *The Guardian*. [Online]. [Cit. dne 22. 4. 2016]. Dostupné z <http://www.gmgplc.co.uk/gmg/faqs/#q3>.

⁷⁸ *Guardian News & Media, About GNM*. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 18. 4. 2017]. Dostupné z <https://www.theguardian.com/info>.

⁷⁹ *The Guardian, Political affiliation*. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 18. 4. 2017]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/environment/2008/nov/17/political-affiliation-guardian-observer>.

internetových deníků⁸⁰. Význam online zpravodajství The Guardian stejně jako pozici tištěného deníku v britském zpravodajství ukazuje graf níže.

Graf 2 : Porovnání britských deníků podle čtenosti v roce 2013

Zdroj dat: National Readership Survey in Hollander 2013⁸¹.

Zprávy týkající se ukrajinské krize pocházejí přímo od autorů píšících pro The Guardian, především od novinářky Oksany Grytsenko, dále Iana Traynora a Miriam Elder. Oksana Grytsenko je krajinská novinářka na volné noze, Ian Traynor je evropským redaktorem The Guardian⁸² a Miriam Elder bývala moskevskou korespondentkou tohoto deníku⁸³.

⁸⁰ Alan Rusbridger, *About*. Alan Rusbridger. [Online]. [Cit. dne 22. 3. 2016]. Dostupné z <http://alanrusbridger.com/about>.

⁸¹ HOLLANDER, G. *UK newspapers ranked by total readership (print and online)*. PressGazette, 2013. [Online]. [Cit. dne 18. 4. 2017]. Dostupné z <http://www.pressgazette.co.uk/uk-newspapers-ranked-total-readership-print-and-online/#comments-63557>.

⁸² Ian Traynor, *Profile*. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 22. 3. 2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/profile/iantraynor>.

⁸³ Miriam Elder, *Profile*. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 22. 3. 2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/profile/miriam-elder>.

4. Analýza první fáze kauzy: Obvinění a zatčení Julie Tymošenkové

Kapitola analyzuje, jakým způsobem vybrané deníky informovaly o počátku kauzy Julie Tymošenkové. V rámci analýzy jednotlivých příspěvků zaznamenávám název diskutované tematické podskupiny, uvedení autora, zjevné zprostředkování společensko-politické orientace autora, míru použití expresivních výrazů, zdroje informací a splnění kritéria pro objektivitu. Analýza mediální interpretace obvinění a zatčení političky ústí ve shrnutí postoje jednotlivých deníků k událostem na Ukrajině.

Cílem následujících tří analytických kapitol je kromě představení přístupů deníků ke kauze také seznámení se specifiky a odlišnostmi jednotlivých médií prostřednictvím citací vybraných článků.

V první fázi kauzy jsem analyzovala 18 příspěvků z Lidových novin, 11 příspěvků z Haló noviny a 8 příspěvků z britského The Guardian.

4.1 Lidové noviny

Lidové noviny (LN) se v první fázi kauzy věnovaly především obvinění souvisejícímu s nevýhodnými dodávkami plynu. To je vůbec první obvinění, jež bylo proti Tymošenkové vzneseno. Následně pak byla odsouzena k sedmi letům vězení za překročení pravomocí při podepsání pro Ukrajinu nevýhodné smlouvy s Ruskem.

Lubomír Zaorálek, tehdejší stínový ministr zahraničí ČSSD, k tomu ve svém příspěvku uvedl: "Trestní stíhání Tymošenkové bylo od začátku vedeno tak, aby se „něco“ našlo – proto se otevřely již dříve uzavřené komnaty. Její odsouzení bylo především politické rozhodnutí. Vlastně je v tom kus osobního příběhu. Existuje upřímná a hluboká nenávist mezi ní a Janukovyčem.

Na Ukrajině bohužel nefunguje soudní systém tak, že by do něj nesměly zasahovat orgány politické moci. Janukovyč ji potřeboval dostat za mříže a nyní se hledají další kauzy, aby vězení jen tak neopustila." (Zaorálek, LN, 7.5.2012, *Tymošenková je celoevropským trnem v oku*). Tehdejší český stínový ministr se staví do pozice, kdy případ prezentuje jako jednoznačně politicky motivovaný

a vykonstruovaný s cílem eliminovat politickou moc Julie Tymošenkové. Zatímco političku ukazuje jako oběť, prezidenta země Viktora Janukovyče, jako jejího politického rivala, který chce odstranit svou konkurentku v nadcházejících prezidentských volbách.

Bývalý premiér Mirek Topolánek rovněž v případě tzv. plynové kauzy stojí na straně Julie Tymošenkové. V rozhovoru pro Lidové noviny uvádí, že se jednání přímo účastnil a dle jeho slov tehdejší premiérka pouze našla východisko z plynové krize, přičemž zachránila obyvatele Ukrajiny i obraz země ve světě (Palata, LN, 30. 9. 2011, *Tymošenkovou nelze za plyn soudit*).

Lidové noviny na svých stránkách prezentovaly také postoje protichůdné, které sympatizují s ukrajinskou vládou. Za zmínku stojí rozhovor s tehdejším ukrajinským ministrem zahraničí Konstantynem Hryščenkem, podle kterého je správné, aby Tymošenková nesla následky za svá rozhodnutí. Současně kritizuje její vyšetřování na svobodě a způsob, jakým se Tymošenková prezentuje v zahraničí – v roli oběti (Palata, LN, 8. 4. 2011, *Na Ukrajině za politiku nezavíráme*).

Dalším příkladem vícestranného názorového spektra deníku jsou vyjádření ruského opozičního politika Borise Němcova týkající se možnosti spolčení Tymošenkové s ruským prezidentem Putinem za účelem podvodu a získání finančních prostředků. Němcov vyvrací tyto spekulace s ohledem na nedůvěru, která mezi oba aktéry panuje. Článek zahrnuje také vyjádření obhajoby Tymošenkové k obvinění za překročení pravomocí. Obhajoba tvrdí, že se bývalá předsedkyně vlády snažila sjednat ceny dodávky plynu za v té době nejvýhodnějších podmínek. (Procházková, LN, 9. 8. 2011, *Tymošenková ohrožuje i Kreml*).

Boris Němcov byl v únoru roku 2015 zavražděn v Moskvě. Následně došlo k zadržení pětice Čečenců, podezřelých z jeho vraždy. V době dokončení tohoto rukopisu, tj v květnu 2017, stále není jasné, kdo si vraždu Němcova objednal.

Deník Lidové noviny uvádí různorodé postoje a výroky účastníků případu, soudu a dalších stran. Ze zkoumaných textů vyplývá převládající názor deníku a to, že případ byl politicky motivovaný a jeho iniciátorem byl tehdejší prezident Ukrajiny Viktor Janukovyč.

Na tento fakt přímo poukazují články od Luboše Palaty, např. z 12. 10. 2011 s názvem *Politika plná korupce a mafiánských způsobů*. Autor uvádí příklady, kdy se některý politický činitel účastnil na vraždě či pokusu o vraždu, nebo byl obětí politicky motivovaného zločinu.

Tím nepřímo ve čtenáři vyvolává obavy o život Julie Tymošenkové (Palata, LN, 12. 10. 2011). Politickou motivaci kauzy rovněž dokládá článek *První krok Ukrajiny* s podtitulem *Propuštění dvou ministrů nemůže stačit*, kde obvinění proti Tymošenkové považuje za absurdní a vyjadřuje svůj osobní názor týkající se pozadí kauzy (Palata, LN, 8. 4. 2013).

Obvinění z daňového úniku, defraudace a finančních machinací byla proti Tymošenkové vznesena po odsouzení za překročení pravomocí veřejného činitele (LN, 12. 11. 2011, *Tymošenkovou čeká další soud za „machinace“*) a poškození státu (LN, 25. 6. 2012, *Tymošenkové hrozí dalších dvanáct let*). Politička již v té době byla vězněna v ženské věznici v Charkově. Tématem se zabývají pouze dvě zprávy, jejichž zdrojem je agentura ČTK a zprávy se zdržují uvádění jakéhokoliv hodnocení a postoje.

Shrnutím části 4.1 bylo zjištěno, že informace o zatčení a obvinění Julie Tymošenkové jsou uváděny především ve člancích autorů Lidových novin Luboše Palaty a Petry Procházkové (ta je, jak je uvedeno, spolupracovnicí LN). Téma se objevilo i v rozhovoru s premiérem Mirkem Topolánkem, v příspěvku tehdejšího stínového ministra zahraničí za ČSSD Lubomíra Zaorálka a v krátké tzv. zprávě dne.

4.2 Haló noviny

Haló noviny (HaNo) uvádějí především výčet obvinění Tymošenkové a přehled předložených důkazů o její vině. Každý příspěvek v Haló novinách informuje o dalším novém přečinu, ze kterého je Tymošenková podezřelá nebo z něho byla obviněna. Příkladem je nákup vozů Opel za vyšší než tržní hodnotu. Ty měly sloužit jako zdravotnická vozidla a to aniž by splňovaly předepsané normy (HaNo, 28. 1. 2011, *Tymošenková má další škraloup*). Dále přinesly noviny zprávy o daňových únicích bývalé firmy Julie Tymošenkové JESU (HaNo, 12. 11. 2011, *Tymošenková podvedla*

berňák) nebo podezření z nájemné vraždy poslance Jevhena Ščerbaně (HaNo, 4. 4. 2012, *Tymošenková platila vraždu?*).

Haló noviny se oproti dvěma dalším hodnoceným deníkům výrazně zabývaly i chováním a vystupováním Tymošenkové. Psaly o jejím negativním přístupu, např. o maření vyšetřování ze strany političky a o použití „laciné“ obhajoby v duchu politické pomsty. Takové obhajoby jakou použil před ní stíhaný ministr hospodářství Bohdan Danylyšyn. Nalezneme také zmínky o tom, že se Tymošenkové jako pravicové političce dostává ze strany USA a Evropské unie podpory, ať podnikne jakékoliv kroky (HaNo, 25. 5. 2011, *Tymošenková se vyhýbá vyšetřování*).

Články v Haló novinách se jednoznačně staví na stranu žalobce. Tymošenkovou činí zodpovědnou z každého proti ní vzneseného obvinění. Výjimkou je pouze jeden článek, kdy je brán v potaz úhel pohledu obviněné Tymošenkové: „Veškerá obvinění expremiérka ovšem odmítá a označuje je za politický útok režimu.“ (HaNo, 31. 5. 2012, *Tymošenková: Podíl na vraždě*). Deník v textu uvádí odkazy na agentury AP, AFP a RIA a na ukrajinské bezpečnostní služby. V polovině případů noviny neuvádějí autora, ve druhé polovině se jedná o Romana Janoucha. Postoj deníku Haló noviny je jednostranný i přesto, že čerpá z více relevantních zdrojů a odkazuje na výše uvedené zahraniční zpravodajské agentury. Nedává prostor pro vytvoření vlastního úsudku o případu, především kvůli negativnímu označování hlavní postavy kauzy – Julie Tymošenkové.

4.3 The Guardian

Britský deník The Guardian (TG) se především zaměřuje na první sledovanou kauzu a to nevýhodné dodávky plynu v souvislosti s překročením pravomocí Tymošenkové. Daňové úniky a možné obvinění z vraždy jsou zmíněny pouze okrajově. V porovnání se dvěma dalšími analyzovanými deníky jsou ve člancích poměrně často citovány výroky a názory Julie Tymošenkové i Viktora Janukovyče, které si vzájemně naprosto odporují. Články prezentují tvrzení Tymošenkové ohledně iniciace obvinění ze strany prezidenta Janukovyče a současně tužbu Janukovyče po prokázání nevinu Tymošenkové.

V příspěvcích věnovaných problematice nechybí ani názory západních zahraničních diplomatů a diplomatů Evropské unie. Tymošenková je nazývána „hrdinkou Oranžové revoluce“ nebo je k popisu použit její ikonický cop a blonděaté vlasy.

Na rozdíl od českých deníků, se zprávy v The Guardian soustředí na objasnění historických souvislostí případu a dalších okolností, které mohou průběh případu ovlivnit.

Za příklad uvádím článek⁸⁴, který se zabývá výběrem soudce pro (dle The Guardian) nejdůležitější soudní případ v ukrajinské historii. Ten pracuje na malém městském soudu a nechal Tymošenkovou okamžitě uvěznit (Robertson, TG, 24. 11. 2012).

Informace podávané deníkem The Guardian působí objektivně a nezaujatě, protože čtenáři nabízejí pohled na kauzu z obou zainteresovaných stran, a to především pomocí citovaných výroků hlavních aktérů.

⁸⁴ ROBERTSON, G. *Europe's Aung San Suu Kvi: Stalinist justice was used to crush Ukraine's former prime minister. Today the UN will hear of her plight.* The Guardian, 2012.

5. Analýza druhé fáze kauzy: Pobyť Julie Tymošenkové ve vězení

V této kapitole hodnotím jednotlivé příspěvky týkající se pobytu Julie Tymošenkové ve vězení otištěné ve zkoumaných denících. V souvislosti s pobytem ve vězení byl diskutován zejména a samotný zdravotní stav političky a přístup k jeho zlepšení. Ve druhé fázi kauzy analyzuji 45 příspěvků Lidových novin, 23 příspěvků publikovaných v Haló novinách a 4 příspěvky v deníku The Guardian.

5.1 Lidové noviny

Zprávy zveřejněné v Lidových novinách se nejvíce zabývají zdravotním stavem Julie Tymošenkové – zejména:

- odmítáním léčby ze strany političky
- neznámou chorobou, kterou trpěla
- odpíráním lékařské péče vězněné
- údajným násilným převozem do nemocnice v Charkově
- návštěvě speciálně sestaveného týmu zahraničních specialistů, který měl za úkol političku vyšetřit a zjistit její diagnózu
- zainteresováním české europoslankyně Zuzany Roithové
- projednáváním zákona, který by umožnil léčbu Tymošenkové v zahraničí

Všechny příspěvky dávají prostor rovnocennému vyjádření všech stran. Je diskutován stále se zhoršující zdravotní stav Tymošenkové a spekuluje se o její otravě, současně jsou uvedena nařčení členy ukrajinských vládních stran, že Tymošenková trpí tzv. „politickou nemocí“ s cílem vyburcovat davy k pouličním protestům. Zároveň začleňuje i prohlášení prokurátorky Lilie Frolové k tomu, že bývalá premiérka nevypadá ani nepůsobí nemocně (Procházková, LN, 23. 8. 2011, *Otrávilí Juliji Tymošenkovou?*).

Ve zprávě, která líčí utajený převoz Tymošenkové do věznice v Charkově, se uvádí, že politička byla přepravována luxusním mikrobusem a kvůli dvanácti kufrům, jež si zabalila, bylo nutné vyslat ještě náhradní vozidlo. Se sdělením je pak polemizováno hned v následujícím odstavci textu, který cituje dceru Julie Tymošenkové Jevgeniji: „Ráno ji vytáhli z cely a drsně hodili do policejní dodávky, i když jí bylo velmi špatně, a pak ji odvezli neznámo kam.“ (Procházková, LN, 31. 12. 2011, *Tymošenkovou převezli do jiné věznice. Tajně.*).

Články v Lidových novinách předkládají často protichůdné názory a postoje. Takové informace noviny zprostředkovávají, aniž by z nich vyvozovaly subjektivně laděné závěry. Dokládám toto příkladem o údajně vyhřezlé plotýnce vyžadující operační zákrok, což zveřejnila zahraniční a ukrajinská média na základě vyšetření týmu zahraničních lékařů. Stejně jako o údajně vyhřezlé plotýnce bylo publikováno i o dementování této zprávy ze strany části ukrajinské lékařské komise (Palata, LN, 17. 2. 2012, *Česká europoslankyně letí do Kyjeva*).

Specifické příspěvky ke kauze představuje např. rozhovor s dcerou Julie Tymošenkové Jevgenijí. Ta na případ své matky mediálně upozorňovala jak v Ukrajině, tak v zahraničí. Objektivitu rozhovoru s dcerou političky lze těžko hodnotit, neboť je přirozené, že se dcera staví na stranu své uvězněné matky, které jsou podle ní odírána práva, a je vystavována mučení. Specifickým příspěvkem je rovněž rozhovor s českou europoslankyní Zuzanou Roithovou. Ta se staví na stranu Julie Tymošenkové a poukazuje na špatné zacházení s její osobou. Na otázku důvodu svého přesvědčení odpovídá:

„Na základě rozhovorů s nejbližšími lidmi kolem Julie Tymošenkové včetně jejích lékařů a právníka. Seznámila jsem se s oficiálními zdravotními zprávami, které dokladují nezpochybnitelné postižení bederní páteře už v listopadu, které bez odpovídající léčby působí obrovské bolesti. Byla jí odepřena standardní léčba. Trvale (24 hodin) je vystavena osvětlení, při kterém lze číst. Byly vyměněny kamery tak, že snímají i to, co čte nebo píše. Těch důvodů je víc“ (Palata, LN, 22. 2. 2012, *„Juliji Tymošenkové odepírají léčbu“*).

Pobyt Julie Tymošenkové ve vězení je z témat procesu tím nejčastějším. Lidové noviny se snaží o nezaujaté podání informací veřejnosti prostřednictvím uvedení všech – i vzájemně protichůdných názorů. O pobytu političky ve vězení se čtenář nejčastěji dozvídá z tzv. Zpráv dne. Jedná se o krátké zprávy v rozsahu několika vět, jejichž zdrojem je ČTK. Deník odkazuje na zpravodajské agentury Reuters, UNN, Unian, Interfax, AP, DPA, AFP a v jednom případě uvádí pouze obecné označení „západní a ukrajinské agentury“.

5.2 Haló noviny

Deník Haló noviny má na dění kolem vězněné Julie Tymošenkové jednoznačný názor. Bývalou premiérku nazývá krásnou Julií, avšak při citlivém posouzení kontextu se jedná o ironické označení. Julie Tymošenková je v článcích dále nazývána kontroverzní expremiérkou, hochštaplerkou, čilou obchodnicí nebo podnikatelkou.

Jediné Haló noviny uveřejnily informaci, že v dubnu 2016 vyhlášená hladovka Tymošenkové nebyla skutečná. Namísto toho uvedly, že zdravotní stav političky je uspokojivý a o hladovce nemá věznice žádné informace (HaNo, 5. 5. 2012, *Opozice lže – žádná hladovka!*). Podobně prezentuje hladovku i v dalším článku (HaNo, 10. 5. 2012, *Tymošenková převezena do nemocnice*). V deníku se neobjevuje žádný rozhovor, který by podpořil postoj Haló novin.

V rubrice „Píšete nám“ byl otištěn dopis od čtenáře Jaroslava Nedbala s názvem *Vrána k vráně sedá*. Ten se v dopise vyjádřil k udělení azylu manželovi Tymošenkové, Oleksandru Tymošenkovi: „Jak jinak, v České republice najde otevřenou náruč každý zloděj, utíkající před kriminálem ve vlastní zemi. Knížecí, často spící hajný, toho času ministr zahraničí ČR, vždy zčista jasna procitne a udělí azyl »politické oběti«. Kolik za to komu asi kápne?“ (Nedbal, HaNo, 15. 5. 2012). Vzhledem k tomu, že se jedná o příspěvek čtenáře, nelze hodnotit objektivitu samotného příspěvku. Lze však ohodnotit volbu příspěvku, který se noviny rozhodly zveřejnit. V článku se objevují veřejné urážky, vyvozování vlastních závěrů bez podložených faktických údajů a je evidentní i rozhořčení čtenáře. Haló noviny tímto zprostředkovaly svým čtenářům jeden extrémně vyhraněný názor a tím přijaly odpovědnost za šíření „protitymošenkovské“ nálady. Další studované listy The Guardian a Lidové noviny se zveřejnění takových expresivních příspěvků vyvarovaly.

Na základě analýzy článků v Haló novinách lze konstatovat, že deník je prorusky orientován. Při srovnání záštity Ruska a Evropské unie nad Ukrajinou se přiklání na stranu Ruska: „... je zde reálná naděje, že Rusko se bude do vnitřních záležitostí Kyjeva vměšovat méně než tzv. západní demokracie. A životní úroveň se Ukrajincům »pod Moskvou« rozhodně nezhorší natolik, jako by tomu bylo pod Bruselům...“ (HaNo, 23. 11. 2013, *Julija se chce obětovat*). Proruskou orientaci jednoznačně vyjadřuje způsob reprezentace kauzy Julie Tymošenkové. Zprávy o pobytu političky ve vězení se téměř výhradně věnují negativnímu postoji Tymošenkové při pobytu ve vězení (odmítání lékařské péče, vzpurnost vězeňskému režimu a nošení uniformy).

Deník v této fázi odkazuje na zpravodajské agentury Reuters, AFP, ITAR-TASS, Interfax, Union a AP. Ve více než polovině z případů není uveden žádný zdroj. V případě uvedení zdroje se jedná o Romana Janoucha a ČTK. Některé informace jsou předkládány s odstupem a nezájatě, u většiny je však zřetelně odlišitelný emočně zabarvený postoj deníku ke kauze.

5.3 The Guardian

The Guardian zprostředkoval informace ve druhé fázi kauzy čtenářům prostřednictvím obsáhlých článků, které se snaží na případ pohlédnout komplexně. Deník si nezaměřuje na jeden aspekt pobytu ve vězení, ale věnuje se všem tématům. Deník zaujímá neutrální postoj k dění.

Deník se zabývá snahám o léčení Tymošenkové v zahraničí a hladovce, o níž se The Guardian domnívá, že politička drží ze strachu ze spiknutí proti své osobě. Obě témata jsou představena v rámci širšího okruhu souvislostí.

Téměř v každém článku, týkajícím se pobytu Tymošenkové ve vězení se objevují komentáře a výroky Jevgenije, dcery Julie Tymošenkové. Ta stojí přirozeně na straně své matky. Jevgenije Tymošenková poukazuje na zdravotní stav své matky a celý případ nazývá politickým soubojem (Elder, TG, 17. 10. 2011, *Tymoshenko trial was simply revenge, says daughter: Yevhenia Carr says former Ukrainian leader was jailed as a warning to others*).

The Guardian se spekulacím o politické motivaci případu Tymošenkové, zabývá podstatně méně než ostatními tématy – týká se jej pouze rozhovor s dcerou Tymošenkové, jeden článek a dvě zprávy. Pokaždé je u příspěvku uveden autor píšící pro deník. Zpravodajské agentury uváděny nejsou, jsou doplněna vyjádření opozice a Evropské komise.

6. Analýza třetí fáze kauzy: Proces s Julií Tymošenkovou

Třetí fáze analýzy se zaměřuje na samotný průběh procesu, udělení azylu Oleksandrovi, manželovi Julie Tymošenkové a rovněž bojkotu mistrovství světa ve fotbale EURO 2012 v Polsku a na Ukrajině ze strany některých politických představitelů evropských států. Tito představitelé svým činem vyjádřili nesouhlas s vězněním bývalé předsedkyně vlády. Do třetí fáze patří mediální obraz postoje Evropské unie, která plánuje podpis asociační dohody s Ukrajinou, přičemž podpis dohody podmiňuje propuštěním Tymošenkové na svobodu.

V rámci třetí fáze kauzy analyzují 52 příspěvků publikovaných v Lidových novinách, 27 příspěvků v Haló novinách a 16 příspěvků publikovaných v The Guardian.

6.1 Lidové noviny

Lidové noviny se nejvíce zabývají soudními procesy s Julií Tymošenkovou. Informují jak o tzv. plynové kauze, tak o stíhání za daňové úniky v podnikání v energetickém průmyslu. Zprostředkovány jsou také informace o průběhu soudního líčení – o chování Tymošenkové a ostatních politiků u soudu, o neúčasti obžalované na líčeních a o protestech před budovou soudu. Pozornost je upřena i na možnost přijetí nového zákona, který by zrušil stávající zákon, dle kterého byla politička odsouzena. Noviny uvádějí zprávu o soudním uznání politické motivace k zatčení Tymošenkové (Palata, LN, 13. 7. 2013, *Premiéři na pranýři*).

Ani tento výrok Evropského soudu pro lidská práva nezajistil Tymošenkové propuštění na svobodu.

Deník podává ucelené a obsáhlé informace k případu včetně zainteresovaných (současných i minulých) osob z okolí Tymošenkové a jejich roli v celé kauze.

Postoj Evropské unie je druhým nejčastějším tématem této fáze. Diskutována je asociační dohoda, summit ve Vilniusu a celkově postoj Evropské unie ke stíhání a odsouzení bývalé předsedkyně vlády. Bojkotem fotbalového mistrovství Evropy EURO 2012 ze strany západních zemí a udělením azylu Oleksandru Tymošenkovi se deník zabývá pouze okrajově.

Za zmínku stojí výrok vedoucího českého fotbalu Miroslava Pelty, který prohlásil, že sport a politiku nelze směřovat. Lidové noviny na tento výrok reagovaly následovně: „Je-li tohle názor sportovního prostředí, proč vlastně sami zvali na ME politiky, kteří dnes svou účast odvolávají?....“ (Suchan, LN, 7. 5. 2012, *V zajetí peněz*).

Průběh procesu je tématem zveřejněných rozhovorů v Lidových novinách a to s Bohdanem Danylyšynem a Mykolou Rjabčukem. Bohdan Danylyšyn byl za vlády Tymošenkové ukrajinským ministrem hospodářství. Poté, co jej ukrajinská prokuratura obvinila z korupce, požádal v roce 2011 o politický azyl v České republice. Stíhání Julie Tymošenkové považuje za politicky motivované s účelem ovlivnit budoucí výsledky voleb (Palata, LN, 17. 2. 2012, *Janukovyč se chová hůř než Putin*). Mykola Rjabčuk, ukrajinský politolog, v rozhovoru tvrdí: „Julie Tymošenková není nevinná. Ale to by museli zavřít na Ukrajině všechny podnikatele a politiky.“... „Jestliže ona (míněno Tymošenková) byla odsouzena k sedmi letům, tak Janukovyč a všichni jeho lidé by museli každý dostat 777 let vězení“ (Palata, LN, 24. 10. 2012, *Janukovyčovi lidé se Ruska bojí*).

Informace v kratších zprávách a tzv. zprávách dne jsou ve většině případů čerpány ze zdrojů ČTK. Jsou čistě informativní bez osobního i politického zaujetí. List odkazuje na zpravodajské agentury Interfax, Interfax Ukraine, Reuters a Unian.

Články jsou psány zejména dvěma již představenými žurnalisty, Petrou Procházkovou a Lubošem Palatou. I přesto, že autoři nezprostředkovávají jednostranné informace, je zřejmé, že deník stojí na straně Tymošenkové. Stejně tak podporuje konání Evropské unie a souhlasí s podmínkami podpisu asociační dohody včetně aktivního zásahu do procesu s Julií Tymošenkovou.

6.2 Haló noviny

Haló noviny se nejvíce zaměřují právě třetí fázi a to samotný proces s Julií Tymošenkovou. Řešeno je zejména překročení pravomocí a poškození státu při vyjednání nevýhodných smluv s Gazpromem, zpronevěra a podezřelý nákup vozů záchranné služby, vyšetřování vraždy ukrajinského miliardáře a finanční aktivity Tymošenkové.

Deník upozorňuje na rvačku v soudní síni mezi přítomnými poslanci vládní koalice a opozice (HaNo, 25. 6. 2011, *Začal proces s Tymošenkovou*) a protesty před budovou soudu (HaNo, 20. 4. 2012, *Krátce*). Haló noviny komentují postoj bývalého prezidenta Viktora Juščenka, který byl předvolán k soudu jako svědek a jehož výpověď nemluvila ve prospěch obžalované. Další příspěvky se zabývají odsouzením Julie Tymošenkové a výší jejího trestu. Neopomíjejí nepřítomnost obviněné u soudu, kterou v jednom z článků odůvodňují výmluvou na špatný zdravotní stav (HaNo, 11. 7. 2012, *Julija zase nedorazila*).

Noviny uveřejňují názory svých čtenářů v rubrice *Píšete nám* (celkem tři příspěvky) a v rubrice *Názory, polemika* se objevují příspěvky politických straníků KSČM. Jedním z nich je článek zastupitele Jihočeského kraje (Dvořák, HaNo, 2. 11. 2011, *Rozkrádání veřejných financí nemůže být beztrestné*), který zachovává neutrální postoj: „... Stačí se podívat na domácí situaci. Jen v průběhu posledního týdne se objevila celá řada dalších obvinění – možná v některých případech i smyšlených, možná pravdivých, to nechci posuzovat. Podstatné je, že dosud nebyla dotažena do konce ani jedna kauza, do nichž je »namočena« současná vláda či její jednotliví členové...“.

Ze zveřejněných článků vyplývá, že deník není zastáncem konání Evropské unie v této věci: „Aby se jednání mohlo uskutečnit, musí podle trapné a vměšující se EU...“ (HaNo, 19. 10. 2011, *Janukovyč si zachoval tvář*). Nátlak na propuštění Julie Tymošenkové ze strany Bruselu pokládá list za nepřipustný (HaNo, 30. 8. 2012, *Kasační soud potvrdil věznění Tymošenkové*). Tvrzení navíc podporuje článkem, ve kterém Rusko kritizuje Německo, že se aktivně vměšuje do vnitřních záležitostí Ukrajiny (HaNo, 9. 12. 2013, *Medveděv kritizoval vměšování Západu*). Haló noviny považují aktivitu Spojených států amerických a Evropské unie za manipulativní s cílem osvobodit Tymošenkovou tak, aby mohla uvnitř Ukrajiny prosazovat prozápadní politiku (Groušl, HaNo, 19. 10. 2011, *Nikdo nemá právo vměšovat se*).

Deník odkazuje na zpravodajské agentury Unian, AFP, ITAR-TASS, Interfax a RIA.

Dále uvádí jako zdroj ČTK, ukrajinské komentátory i vyjádření ruského ministerstva zahraničí. Celkem ze třiceti publikovaných textů se v sedmi případech jedná o zprávy, kde je autorem ČTK. V takových příspěvcích jsou nestranně a apoliticky uváděny relevantní informace. Ve zbylých článcích je levicové a proruské znatelné, stejně tak jako protizápadní postoj.

Ve většině případů není uveden autor nebo se jedná o Romana Janoucha.

6.3 The Guardian

Většina textů analyzovaných v této části práce se týká bojkotu evropského mistrovství světa ve fotbale EURO 2012, plánovaného podpisu asociační dohody Evropské Unie s Ukrajinou a souvisejícími protestními akcemi. O průběhu procesu se deník přímo nezmiňuje, toto téma bylo diskutováno zejména v souvislosti s pobytem Tymošenkové ve vězení.

The Guardian uvádí, že bojkot EURA byl z ukrajinské strany značně kritizován s odůvodněním, že politické problémy se netýkají sportu a ten by tedy neměl být používán jako prostředek k vymáhání či dosahování politických požadavků (Brussels, Harding, TG, 1. 5. 2012, *Ukraine faces human rights backlash over fate of hunger-striking opposition leader: EU leaders vow to boycott EURO 2012 tournament Calls for games to be transferred to Poland*).

Ukrajina měla v plánu podepsat asociační dohodu s EU, která jí měla zajistit otevření evropských trhů. Dohoda byla ze strany EU podmíněna propuštěním Julie Tymošenkové na svobodu. K tomu však nedošlo, a nedošlo tudíž ani k podpisu dohody. To na Ukrajině vyvolalo masové protesty a demonstrace (Brussels, Grytsenko, TG, 25. 11. 2013, *Mass protest in Ukraine against U-turn on EU accord*).

Deník cituje odezvy zahraničních ministrů a státních představitelů na bojkot EURA 2012. Cituje rovněž ukrajinské obyvatele ve věci nepodepsání asociační dohody s EU: „Pokud získáme asociační dohodu s EU, alespoň moje děti čeká lepší život,“ říká žena jménem Selyk, 24 let, „ale pokud bude podepsána dohoda s Ruskem, vše zůstane stejné jako doposud.“ Grytsenko, Walker, TG, 21. 11. 2013, *EU or Moscow? Tymoshenko holds key to Ukraine's future: Tension rises in face of east or west decision: Jailed former PM sits at centre of tug of war*). Výroky ukrajinských občanů

jsou výhradně proevropské, žádají podpis smlouvy, propuštění Tymošenkové a odmítají další uzkou spolupráci s Ruskem. Deník je v tomto případě jednostranný, protože neposkytuje čtenářům názory občanů, kteří stojí za tehdejším prezidentem Viktorem Janukovyčem.

The Guardian i v tomto případě poskytuje ucelený pohled na celý případ, protože uvádí stručné, ale klíčové informace o pozadí kauzy. Neodkazuje na zpravodajské agentury, ale vždy je uveden autor, který pobýval přímo v místě komentované události (např. Jalta, Moskva, Kyjev). Nejčastějším přispěvovatelem byla Oksana Grytsenko, která publikovala právě z Kyjeva.

7. Komparace mediální reprezentace kauzy ve vybraných médiích

Po zhodnocení všech s kauzou souvisejících příspěvků v letech 2011 až 2013 jsem přistoupila ke kategorizaci všech textů podle převažujícího tématu. Cílem tohoto zhodnocení bylo zjistit tematické preference médií a v návaznosti na to posoudit jaké informace byly čtenářům deníků překládány. Celkem jsem analyzovala 204 textů, z toho 115 bylo uveřejněno v Lidových novinách, 61 v Haló novinách a 28 v deníku The Guardian. Největší prostor co do množství příspěvků téma získalo v Lidových novinách. Pokud však hodnocení kvantitativních charakteristik rozšířím o rozsah příspěvků (počet znaků), zjišťuji, že příspěvky v deníku The Guardian byly nejrozsáhlejší. Všechna sledovaná média se nejvíce věnovala III. fázi kauzy, a to procesu s Julií Tymošenkovou. Struktura tematických bloků byla pro dva hodnocené české deníky podobná (viz graf 3 níže). To pravděpodobně souvisí s jednotnou poptávkou čtenářské základny⁸⁵. Britský The Guardian minimalizoval informace dominantně se týkající samotného pobytu Tymošenkové ve vězení.

To odpovídá výsledkům analýzy v předcházejících kapitolách, kdy jsem konstatovala, že články britských novin se tématem zabývaly komplexně a dávaly prostor k vyjádření všech zúčastněných stran.

Tabulka 1 : Kvantitativní charakteristiky analyzovaných textů

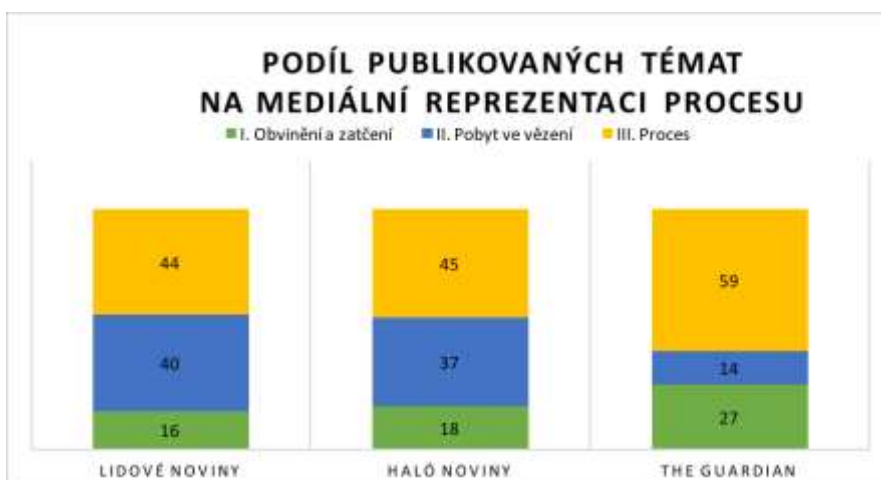
Deník	Celkový počet textů	Celkový počet znaků	Počet znaků na 1 text
Lidové noviny	115	240 000	2 086
Haló noviny	61	129 000	2 115
The Guardian	28	135 000	4 821

Zdroj dat: vlastní výzkum

⁸⁵ Výběr rámce souvisí s tím, jak je téma publikem přijímáno – viz ŠAŠEK, TEJKALOVÁ. *Rámcování tématu státního zadlužování v agendě MF DNES a Práva před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010*. Acta Politologica. Roč. 5, č. 2, 2013.

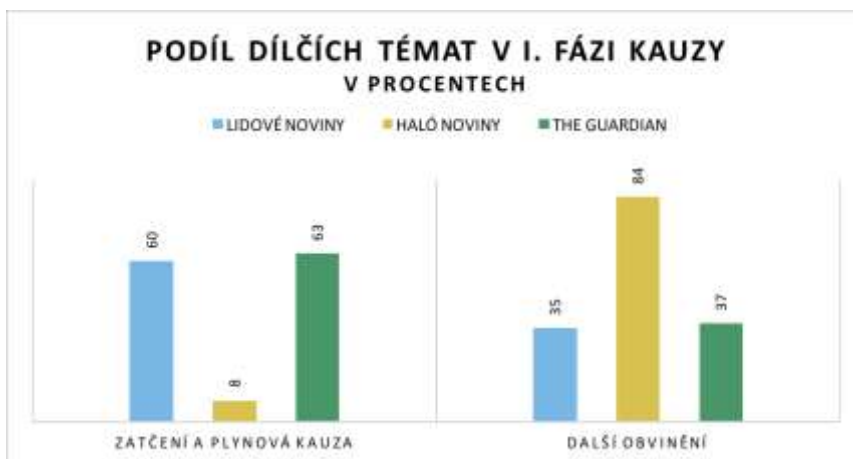
Graf 3 : Podíl publikovaných témat na mediální reprezentaci procesu ve třech denících

Zdroj dat: vlastní výzkum

V první fázi kauzy prezentovaly deníky The Guardian a Lidové noviny zejména zatčení političky v souvislosti s tzv. plynovou kauzou. Identifikovala jsem určitou opatrnost deníků v přejímání či interpretaci všech informací týkajících se kauzy. Struktura textů Haló novin se od předešlých zmíněných zřetelně odlišovala a přinášela jako hlavní témata článků veškerá uskutečněná, domnělá či chystaná obvinění (viz. graf níže).

Graf 4 : Struktura tematických okruhů v první fázi kauzy ve třech denících

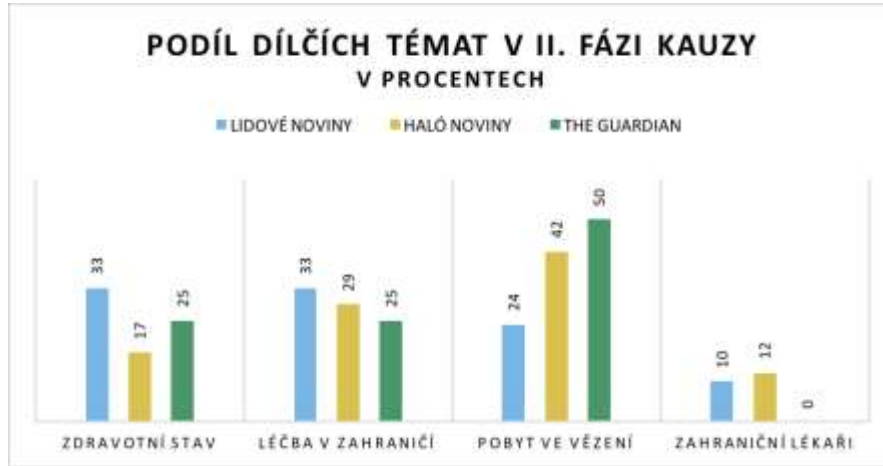

Zdroj dat: vlastní výzkum

Ve fázi nazvané Pobyt ve vězení je podobnost struktury textů analyzovaných médií odlišná. Lidové noviny se oproti Haló novinám a The Guardian méně věnují samotnému pobytu Tymošenkové ve vězení. Lidové noviny pak věnují dominantní

prostor diskusi zdravotního stavu političky, včetně možné léčby v zahraničí a přijetí nového zákona, který by takovou léčbu umožnil (viz graf 5).

Graf 5 : Struktura tematických okruhů v druhé fázi kauzy ve třech denících

Zdroj dat: vlastní výzkum

Ve třetí fázi kauzy odhalujeme opět podobnost témat dvou zkoumaných českých deníků. Lidové noviny a Haló noviny akcentují témata v obdobné míře ve všech případech (viz graf níže), britský The Guardian více sleduje téma Asociačních dohod a bojkotu mistrovství Evropy ve fotbale (celkem 82 % textů). V rámci témat se deník zabývá summitem ve Vilniusu, postoji Evropské unie a Ruska a dohody, kterou Ukrajina nabídla, dále protivládními protesty proevropských Ukrajinců, kteří demonstrovali za podpis asociační dohody.

Graf 6 : Struktura tematických okruhů v třetí fázi kauzy ve třech denících

Zdroj dat: vlastní výzkum

Při hodnocení objektivitu poskytování informací jsem u každého zpravodajského příspěvku klasifikovala tři klíčové proměnné, a to šíři spektra prezentovaných informací, míru rovnocennosti přiděleného mediálního prostoru pro jednotlivé aktéry kauzy a stupeň oddělení faktů od názorů. Míru objektivitu jsem pak definovala jako prostý aritmetický průměr těchto tří hodnot (další vysvětlení operacionalizace je uvedeno pod tabulkou 2). I přes určitou neoddelitelnou dávku subjektivního pohledu při takové klasifikaci, je možné na základě výsledků této analýzy odhalit základní rozdíly v interpretaci informací sledované kauzy a rovněž potvrdit či vyvrátit v úvodu stanovené předpoklady. Podle předpokladů se potvrdilo, že neobjektivnější informace přinesl britský deník The Guardian.

Díky detailním informacím a způsobu jejich podání dovolil čtenářům vytvořit si vlastní názory. To podporuje ještě uvádění širšího historického kontextu a představování klíčových osobností, které méně znalým čtenářům pomáhají zarámovat problematiku do širších časových, prostorových a politických souvislostí. I v tomto ohledu obratně nesklouzává k předjímání skutečností, které se zatím nestaly nebo nejsou ověřeny. The Guardian nejvíce ze všech hodnocených médií dává prostor k vyjádření všem zúčastněným stranám.

Tabulka 2: Míra objektivitu třech deníků v kauze Tymošenková

Deník	Šíře spektra Informací	Rovnocennost prostoru aktérům	Oddělování faktů a názorů	Míra objektivitu
Lidové noviny	5	4	6,5	5,16
Haló noviny	3	1,5	2	2,16
The Guardian	6,5	7	7,5	7

Zdroj dat: vlastní výzkum

Pozn. použila jsem hodnocení na vlastní definované stupnici 1 - 8, kdy 1 je nejnižší a 8 je nejvyšší. Hodnota deníku je aritmetickým průměrem klasifikace všech zpravodajských příspěvků tohoto deníku. Jejich klasifikace byla stanovena v rámci komparace se všemi ostatními příspěvky v dané fázi kauzy.

Lidové noviny se rovněž snažily zprostředkovat názory a vyjádření proti sobě stojících stran, i šíře poskytnutých informací byla vysoká. Přesto však byl nezřídka znatelný příklon na stranu spíše Julie Tymošenkové. Nejméně objektivně bych pak, dle předpokladů v úvodu, ohodnotila mediální reprezentaci kauzy Julie Tymošenkové v Haló Novinách. List se nejen stavěl na stranu tehdejšího prezidenta Viktora Janukovyče, navíc docházelo k akcentování situací, které stavěly Tymošenkovou

jednoznačně do špatného světla. Čtenářům byly rovněž podsouvány vlastní konstrukce soudů a událostí, podpořené zamlčováním některých souvisejících informací. Čtenář pak přebíral již stanovené závěry a současně ani kvůli absenci faktů neměl možnost vytvořit si závěr vlastní.

Závěr

Předložená bakalářská práce se zabývala analýzou mediální reprezentace kauzy političky Julie Tymošenkové na příkladu tří zvolených tištěných periodik – českých deníků Lidové noviny a Haló noviny a britského deníku The Guardian. Při výběru tématu jsem se domnívala, že o událostech na Ukrajině jsem relativně dobře informována. Jednalo se o dlouhodobě medializované téma a geografická blízkost Ukrajiny mě vedla k tomu téma neopomíjet. V průběhu výzkumu jsem pochopila, jak malý díl celé skládačky obrazu reality jsem znala. Práci, stejně jako mé pochopení problematiky protínaly tři základní fáze. Tou první bylo studium teoretické literatury (zejména té prezentované na příkladech jiných podobných studií) – to mi pomohlo rozšířit pohled na žurnalistiku i média obecně jako spolutvůrce či konstruktéra reality, způsobem nastolování agendy, formováním kredibility osob, výběr informací a citátů nebo práce se zdroji. Díky zvolené metodice jsem pak pohlížela na každý analyzovaný text z jiných a přesně definovaných úhlů pohledu.

Druhou fází bylo studium historických událostí na Ukrajině prostřednictvím relevantních, co nejvíce objektivních zdrojů (vědeckých, historických). Za klíčové považuji poznání souvisejících společensko-politických rámců, stejně jako osobních informací o hlavních aktérech. Sledování událostí více do šířky a více do hloubky než popisují žurnalisté mi umožnilo sestavit si vlastní obraz událostí v kontextu vývoje celé ukrajinské (resp. postsovětské či evropské) společnosti a najít souvislosti, o kterých jsem se v každodenním zpravodajství nedozvěděla. Třetí fází poznání pro mě bylo studium jednotlivých textů ve zkoumaných denících. Bylo zajímavé sledovat střet tří různých způsobů interpretace jedné a téže skutečnosti. Třídění informací, hodnocení textů a jejich klasifikace mě dovedly k identifikaci skrytých významů těchto článků. Ač jsem tedy téma velmi zúžila a zaměřila se na samotný průběh medializace procesu s Julií Tymošenkovou, bylo téma neustále naplněno novými objeveními a poznatky.

V úvodu práce jsem si položila otázky, na které jsem hledala odpověď: Jaká témata byla v průběhu procesu nejvíce medializována? Jak deníky o procesu informovaly? Snažily se deníky o nestrannou interpretaci tématu? Charakter medializovaných témat jsem hodnotila v analytických kapitolách 4–6 na základě určení dominantního tématu v jednotce jednoho textu. V této kapitole jsem zkoumala tok témat

v čase v každém deníku zvláště a na základě citovaných příkladů ukázala převažující témata a způsob jejich prezentace. V sedmé kapitole jsem pak kvantifikovaná zjištění porovnávala mezi deníky navzájem. Ve všech případech se potvrdily hypotézy stanovené v úvodu – český deník Haló noviny prokázal svou proruskou orientaci i v interpretaci kauzy Julie Tymošenkové, Lidové noviny se naopak více přikláněly na stranu Julie Tymošenkové. Šíře podaných informací však byla oproti Haló novinám výrazně větší. Při porovnání charakteristik deníků v rámci sledovaných ukazatelů nebyla znatelná podobnost některých ze tří deníků. Někdy si byly více či méně podobné, někdy naopak naprosto odlišné. Ukázalo se, že žurnalistika závisí jak na společensko-politické orientaci, tak na obecné geografické poloze, se kterou jsou spjaty kulturní, historické a ekonomické souvislosti.

I přes operacionalizaci výzkumné metody jsem v některých případech musela stanovit subjektivní hodnocení. Zejména se to týkalo klasifikace objektivní poskytování informací jednotlivých deníků. I přes definici hodnotících kritérií (šíře spektra informací, rovnocennost aktérů a oddělení faktů od názorů) by byla vhodná ještě větší znalost objektivní reality či větší vzorek zkoumaných médií. V ohledu zachování nezaujatého hodnocení mi nejvíce pomohlo studium širšího kontextu ukrajinské krize, kdy jsem získala přehled o dění a kritéria objektivní mohla lépe vyhodnotit. Samotný proces klasifikace naopak pomohl představit si zvolená kritéria objektivní v praxi, tím je zhmotnit a odhalit jejich pravé významy. Výsledkem analýzy objektivní bylo sestavení klasifikace deníků, ze které vyplynulo, že nejvíce objektivním byl při mediální reprezentaci kauzy Tymošenková The Guardian (7 bodů z osmi možných), na druhém místě se s odstupem umístily Lidové noviny (5,16 bodů) a nejméně objektivním, spíše řekněme neobjektivním byly Haló noviny (2,16 bodů).

Kromě vyrovnání se s oddělením subjektivního a objektivního hodnocení jsem se potýkala s dalšími několika problémy ve výzkumu. Jedním z nich byla interpretaci anglicky psaných textů deníku The Guardian. Snažila jsem se vyvarovat unáhleným závěrům a raději texty hodnotila opakovaně, s odstupem času. Pozorná jsem byla zejména při posuzování způsobu vyjadřování v textech. Dalším problémem, na který jsem soustavně narážela, byla neznalost některých souvislostí při čtení novinových textů ke kauze Tymošenková. Tento samotný fakt mi pomohl definovat míru šíře podaných informací v jednotlivých článcích. Potýkala jsem se také se stanovením konkrétních

témat textů. Často bylo témat v jednom článku více a tehdy jsem rozhodla nejen na základě počtu znaků věnovaných tématu, ale také na základě vyznění celého článku včetně jeho názvu.

Kauzu právě Julie Tymošenkové jsem si vybrala z toho důvodu, že se jedná o jednoho z nejvýznamnějších ženských politických představitelů v postsovětském prostoru. V průběhu zpracování práce byl postupně zřetelný význam osobnosti Tymošenkové jako symbolu nejen situace uvnitř Ukrajiny, ale i vztahu Ukrajiny a Ruska a globálně ve formování vztahu východ – západ. Způsob mediální interpretace její kauzy stejně jako důležitost, kterou jí média dávali, může ovlivnit atmosféru v konkrétní společnosti. V tomto ohledu jsem vysledovala schopnost britského deníku The Guardian vnímat kauzu v širších souvislostech (nejen) evropského politického prostoru. Zodpovědný přístup k práci s informacemi a zdroji a opatrné vynášení soudů ponechalo čtenářům prostor pro formulaci vlastních závěrů.

Pokud bych měla možnost rozšířit práci či na ni navázat, využila bych více výzkumných metod (např. analýzy mediálních rámců) nebo podrobnější klasifikace (např. objektivita, práce se zdroji) tak, abych dosáhla přesnějších výsledků a výstupů.

Summary

Hypotheses stated in introduction were all confirmed – Czech newspaper Haló noviny proved its Russian orientation even in interpretation of Yulia Tymoshenko's case, otherwise Lidové noviny inclined more for Yulia Tymoshenko's side. Range of provided information was wider than in Haló noviny. Character of compared newspaper according to the monitored indicators was sometimes more or less similar and sometimes completely different. It shows that journalism depends as much on socio-political orientation as on general geographic location with which are connected culturally, historically and economically.

The result of the analysis was establishing classification of compared newspapers. This showed that the most objective in the representation of Tymoshenko case was The Guardian (7 points of 8 possible points), second was Lidové noviny with 5,16 points and less objective or we could say non-objective was Haló noviny (2,16 points).

The reason I chose Yulia Tymoshenko was that she is well-known female politician. Her personality and her influence across Ukrainian borders interested me. During processing of this thesis the personality of Tymoshenko as a symbol not only of the situation within Ukraine but also of the relationship between Ukraine and Russia and globally in formation of the East – West relationship was gradually evident. The way of media interpretation of her case as well as importance which her case got could fundamentally influence mood in specific society for decades ahead. With this in mind I saw the ability of The Guardian to perceive the case in the wider context of and not only the European political space.

Použitá literatura

Knižní:

ANASTASIO, P.A. a kol. *Can the Media Create Public Opinion? A Social-Identity Approach*. Current Directions in Psychological Science, 1999. S. 152–155.

ÅSLUND, A. *How Ukraine Became a Market Economy and Democracy*. Peterson Institute for International Economics, 2009. S. 312.

BEDNAŘÍK, P. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Grada Publishing, 2011. S. 448.

BALL-ROKEACH, S.J. a DEFLEUR, M.L. *A Dependency Model of Mass-Media Effects*. Communication Research, 1976. S. 3-21.

BAZALUK, O. *Corruption in Ukraine: rulers' Mentality and the Destiny of the Nation, Geophilosophy of Ukraine*. Cambridge Scholars Publishing, 2016. S. 250.

BERGER, P.L., LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. S. 216.

BOYER, D., SÜKÖSD, M. *Media, Nationalism and European Identities*. Central European University Press, 2011. S. 436.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. Karolinum, 2002. S. 374.

DIUK, N. *Ukraine's Self-Organizing Revolution*. EUROMAIDAN World Affairs. Roč. 176, č. 6, 2014. S. 9-16.

DRAGNEVA, R., WOLCZUK, K. *Ukraine between the EU and Russia, The integration Challenge*. Palgrave Macmillan UK, 2015. S. 148.

ENTMAN, R.M. *Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. Journal of Communication. Roč. 43, č. 4, 1993. S. 51-58.

FAJKUS, B. *Filozofie a metodologie vědy*. Academia, 2005. S. 368.

GRABER, D.A. *Processing the News: How People Tame the Information Tide*. Longman, 1984.

GRENZ, S.J. *Úvod do postmodernismu. Návrat domů*, 1997. S. 200.

HALLIN, D.C., MANCINI, P. *Systémy médií v postmoderním světě, Tři modely médií a politiky*. Portál, 2008. S. 416.

KRIPPENDORFF, K. *Models of messages. Three prototypes*. 1967. In: GERBER, G. a kol. *The Analysis of Communication Content*. Wiley, 1969. S. 597.

KRIPPENDORFF, K. *On the Reliability of Unitizing Continuous Data*. Sociological Methodology. Roč. 25, 1995. S. 47–76.

KUJAWA, K., MORKVA, V. *2014 Crisis in Ukraine. Perspectives, Reflections, International Reverberations*. ASLAN Publishing House, 2016. S. 203.

LILLEKER, D.G. *Key concepts in political communication*. Sage Publications Inc, 2006. S. 224.

MATAMOROS, N. *Visual Representation of Women in Politics: An Intercultural Perspective*. Observatorio Journal, č. 4, 2010. S. 325-344.

MENON, R., RUMER, E. *Conflict in Ukraine: The Unwinding of the Post--Cold War Order*. MIT Press, 2015. S. 248.

MCCOMBS, M. *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Polity Press, 2004. S. 184.

MCNAIR, N. *Sociologie žurnalistiky*. Portál, 2004. S. 184.

RAICHEVA-STOVER, M., IBROSHCEVA, E. *Women in Politics and Media, Perspectives from Nations in Transition*. Bloomsbury Publishing USA, 2014. S. 352.

ROBERTSON, G. *Europe's Aung San Suu Kvi: Stalinist justice was used to crush Ukraine's former prime minister. Today the UN will hear of her plight*. The Guardian, 2012.

RŮŽIČKA, V. *Politika a média v konzumní společnosti*. Grada Publishing, 2011. S. 192.

SIGAL, L.V. *Reporters and Officials: the Organization and Politics of Newsmaking*. Lexington, 1973. S. 221. In: TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Portál, 2006. S. 192.

STRAUSS, A.; CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Albert, 1999. S. 196.

TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Portál, 2006. S. 192.

TRAMPOTA, T., JIRÁK, J. *O vztahu médií politiky v komparativní perspektivě*. 2008. In:

HALLIN, D. C., MANCINI, P. *Systémy médií v postmoderním světě*. Portál, 2008. S. 416.

TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*. Portál, 2010. S. 296.

Ukraine Country Study Guide Volume I Strategic Information and Developments. IBP, 2013. S. 272.

VAN DER LOO, G. *The EU-Ukraine Association Agreement and Deep and Comprehensive Free Trade Area, A New Legal Instrument for EU Integration without Membership*. Brill, 2016. S. 434.

VETH, K.M. *The Berlusconiization of Post-Soviet Football in Russia and the Ukraine: Money Scores Goals, Goals Win Titles, and Titles Win Popularity*. Journal of Sport History. Roč. 41, č. 1, 2014. S. 55–72.

VOLEK, J. *Czech Journalists after the Collapse of the Old Media System: Looking for a New Professional Self-Image*. In: DOBEK-OSTROWSKA, B., GLOWACKI, M., JAKUBOWICZ, K., SÜKÖSD, M. *Comparative Media Systems. European and Global Perspectives*. Central European University Press, 2010. S. 171–194.

WILSON, A. *The Ukrainians: Unexpected Nation*. Yale University Press, 2015. S. 432.

Internetové:

ABC's National daily newspapers circulation January 2014. The Guardian, 2014. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/media/table/2014/mar/14/abc-national-newspapers>.

Alan Rusbridger, About. Alan Rusbridger. [Online]. [Cit. dne 22.3.2016]. Dostupné z <http://alanrusbridger.com/about>.

BECKER, S. *Lobbyismus*. Der Spiegel, 2015. [Online]. [Cit. dne 18.5.2017]. Dostupné z: <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-140508741.html>.

Case of Tymoshenko v. Ukraine (Application no. 49872/11), Judgment. European Court of Human Rights, Former Fifth Section, 2013. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-119382#%22itemid%22:%22001-119382%22>}}

Case of Yuliya Volodymyrivna Tymoshenko v. Ukraine (Application 65656/12), Statement of facts. European Court of human right, Fifth Section, 2011. [Online]. [Cit. dne 17.5.2017].

Dostupné

z

http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0ahUKEwi-t6fPu_bTAhXEKcWkHTf-DHgQFggyMAI&url=http%3A%2F%2Fhudoc.echr.coe.int%2Fwebsites%2Fcontent%2Fpdf%2F001-122872%3FTID%3Dthkbhnilzk&usg=AFQjCNEfuGIImndrQ2mvQyIlg6iItpFpxT4w&sig2=VQ1uGIG8XbVLD5vyJtxpBg.

European Court looks into the criminal preceeding against former Ukrainian Prime Minister Tymoshenko. European Court of Human Rights, 2013. [Online]. [Cit. dne 26.4.2016]. Dostupné z http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwjDm6a1hvfTAhVIECwKHYCWDoUQFgguMAE&url=http%3A%2F%2Fhudoc.echr.coe.int%2Fapp%2Fconversion%2Fpdf%2F%3Flibrary%3DECHR%26id%3D003-4435814-5334748%26filename%3D003-4435814-5334748.pdf&usg=AFQjCNEcH6CIwM8lhCdfD4H_34tfPIqFKg&sig2=k-nbsHRsQdPZ0S7ZgyzxXg.

HOLLANDER, G. *UK newspapers ranked by total readership (print and online)*. PressGazette, 2013. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <http://www.pressgazette.co.uk/uk-newspapers-ranked-total-readership-print-and-online/#comments-63557>.

TYMOSHENKO, Y. *State Regulation of the tax system*. 1999. [Online]. [Cit. dne 28.11.2013]. Dostupné z [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%D0%92.\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%D0%92.$).

Etický kodex. Syndikát novinářů České republiky, z.s. [Online]. [Cit. dne 4.5.2017]. Dostupné z: <http://m.syndikat-novinaru-cr-z-s.webnode.cz/etika/kodex/>.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Evropský soud pro lidská práva. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf.

Glaser, G.G., Strauss, A.L. *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. Aldine Publishing Company, 1967. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

Guardian News & Media, About GNM. The Guardian [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <https://www.theguardian.com/info>.

HOVORKA, J., PERGLER, T. *Babiš dal akcie svých firem do svěřeneckých fondů. Počítá se zpětným převodem.* Aktuálně.cz, 2017. [Online]. [Cit. dne 18.5.2017]. Dostupné z <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/zacal-prevod-babisovych-firem-na-sverensky-fond-dokumenty-po/r~b4c13298ea0511e6b2310025900fea04/?redirected=1495090692>.

CHARMAZ, K. *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis.* Sage Publications, 2006. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

EMERSON, M. *The Timoshenko Case and the Rule of Law in Ukraine.* CEPS Commentary, 2011. [Online]. [Cit. dne 14.3.2017]. Dostupné z http://aei.pitt.edu/32237/1/July_ME_on_Timoshenko.pdf.

Ian Traynor, Profile. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 22.3.2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/profile/iantraynor>.

KEJLOVÁ, T. *Babiš koupil Mafru. Do obsahu novin zasahovat nebude, říká jeho mluvčí.* Česká televize, 2013. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/232763-babis-koupil-mafru-do-obsahu-novin-zasahovat-nebude-rika-jeho-mluvci/>.

KSČM, kandidátní listina, Roman Janouch. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z <https://www.kscm.cz/volby-a-akce/volby-do-ep-2009/kandidatni-listina-do-ep-2009/roman-janouch>.

LEVY, C.J. *Ukraine Prime Minister Drops Election Challenge.* New York Times, 2010. [Online]. [Cit. dne 14.3.2017]. Dostupné z <http://www.nytimes.com/2010/02/21/world/europe/21ukraine.html>.

Lidové noviny mají nového šéfredaktora, je jím István Léko, Lidovky.cz, 2013. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z http://www.lidovky.cz/lidove-noviny-maji-noveho-sefredaktora-je-jim-istvan-leko-pmh-/media.aspx?c=A131119_121519_In-media_ebr.

Luboš Palata. Idnes. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z <http://vice.idnes.cz/novinari.aspx?idnov=2538>.

Медведев, Р.: Секретный Андропов, ежемесячник Совершенно секретно, No.8/113.

Median. [Online]. Dostupné z www.median.eu.

Mediální reprezentace ukrajinské krize. Český rozhlas. Focus, 2006. S. 100. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03588583.pdf.

Miriam Elder, Profile. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 22.3.2016]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/profile/miriam-elder>.

Nositelé Ceny Ferdinanda Peroutky. [Online]. [Cit. dne 17.4.2017]. Dostupné z <https://ferdinandperoutka.cz/nositele-ceny-ferdinanda-peroutky/>.

NUJ code of conduct. National union of journalists. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <https://www.nuj.org.uk/about/nuj-code/>.

Proces s Tymošenkovou odročen na 11. října. Euroskop, 2011. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z <https://www.euroskop.cz/8956/19665/clanek/proces-s-tymosenkovou-odrocen-na-11-rijna/>.

ŘIHÁČEK, T., ČERMÁK, I., HYTYCH, R. a kol. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Masarykova Univerzita, 2013. [Online]. [Cit. dne 22.4.2017]. Dostupné z <http://www.opvk.fss.muni.cz/ikapsy/uploads/Kvalitativni-analyza-textu.pdf>.

ŠAŠEK, P., TEJKALOVÁ, A.N. *Rámcování tématu státního zadlužování v agendě MF DNES a Práva před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010*. Acta Politologica [internetový recenzovaný časopis]. Roč. 5, č. 2, 2013. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z: <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00464.pdf>.

Štrasburk řeší okolnosti věznění Tymošenkové. Euroskop, 2012. [Online]. [Cit. dne 10.3.2015]. Dostupné z <https://www.euroskop.cz/8956/21194/clanek/strasburk-resi-okolnosti-vezneni-tymosenkove/>.

The Guardian. [Online]. [Cit. dne 22.4.2016]. Dostupné z <http://www.gmgplc.co.uk/gmg/faqs/#q3>.

The Guardian. Ifc reports, 2009. [Online]. [Cit. dne 4.5.2017]. Dostupné z <http://www.ifcreports.com/guardian.html>.

The Guardian, Political affiliation. The Guardian. [Online]. [Cit. dne 18.4.2017]. Dostupné z <http://www.theguardian.com/environment/2008/nov/17/political-affiliation-guardian-observer>.